

GEMEENTE BEDRIJFT POSTZEGELPOLITIEK IN GROU

NOVEMBER 2021

NEEM MEE ÉCHT ALLES OVER LEEUWARDEN liwwadders

Horecaman Wouter van Uffelen:

DE FRUSTRATIES ZITTEN HOOG

Jelle Spijkstra LIKEUREN LOPEN ALTIJD GOED PAG 3	Hein APK NA 44 JAAR STOND IK OP STRAAT PAG 6	Rob van Beuningen LUIK, DE TABASCO ON- DER DE BLADEN PAG 19	Martha Rauwerda IK WORD HIER BLIJ VAN PAG 20	Pugh's Place GEEN DOORSNEE MUZIEK PAG 20
--	--	---	--	--

ANDERE OVERHEID – HET SUCCES WORDT WEER VROEG GEVIERD

De Hyundai IONIQ Electric nu met € 9.139 korting!

Alleen bij Van Mossel Hyundai.

A 12% Bijtelling

Vanaf € 141,55 p.m.

IONIQ EV Comfort (38,3 kWh)

van ~~€ 39.079~~
voor € **29.940***

Private Lease

van ~~€ 339~~ p.m.
voor € **299** p.m.

Obv 60 mnd / 10.000 km/p.j.

**Tot 311 km
actieradius.**

*Incl metallic lak

De Hyundai IONIQ Electric is onweerstaanbaar. Dat komt door z'n vooruitstrevende technologie, het bereik van 311 kilometer en z'n unieke design. Direct uit voorraad leverbaar dus hoe sneller je beslist, des te eerder je de IONIQ Electric rijdt. **OP = OP.**

**Van
Mossel**

Ontdek meer op hyundai.com/nl/vanmossel

Van Mossel Leeuwarden: Orionweg 51, Leeuwarden, tel. 058 - 767 63 50

Van Mossel Heerenveen: Businesspark Friesland-West 53-1, Heerenveen, tel. 0513 - 726 850

Van Mossel Groningen: Odenseweg 1, Groningen, tel. 050 - 767 63 50

Gecombineerd verbruik: 13,8 (kWh/100 km) / 7,2 (km/kWh); CO2 - emissie: 0 (gr/km). Verbruiksgegevens en actieradius zijn gebaseerd op tests die zijn uitgevoerd volgens de Europese richtlijnen EU 2018/1832 en 2017/1151. De vermelde WLTP-waarden voor het gecombineerde verbruik en actieradius zijn overeenkomstig aan de nieuwe WLTP-testmethode. De waarden zijn afhankelijk van de gekozen uitvoering en wielmaat. De actieradius kan in de praktijk onder andere variëren door: omstandigheden op de weg, rijstijl en temperatuur. De Hyundai '5 jaar garantie zonder kilometerbeperking' en de '8 jaar of 200.000 kilometer batterijgarantie' is alleen van toepassing op Hyundai voertuigen die initieel aan een eindgebruiker zijn verkocht door een erkend Hyundai-dealer. De Hyundai Van Mossel actie bestaat uit maximaal € 9.139 op het aankoopbedrag van een Hyundai IONIQ Electric EV Comfort 38,3 kWh. Actie geldt zolang de voorraad strekt. Actie is van toepassing op particuliere transacties. Acties zijn niet geldig in combinatie met andere lopende acties. Private lease prijs is een prijs incl. BTW, o.b.v. 60 maanden looptijd en 10.000 km per jaar. Hyundai Private Lease wordt aangeboden in samenwerking met Arval. Arval is voorzien van het Keurmerk Private Lease. Genoemde prijs is een adviesprijs en is excl. metallic lak en eventuele opties. De bedragen verschillen per model. Kijk voor prijzen en voorwaarden op hyundai.nl of vraag ernaar bij de erkende Hyundai-dealer. De gedetailleerde garantievoorwaarden zijn beschreven in het service & garantieboekje. Afgebeeld model kan afwijken van standaard uitvoering. Druk- en zetfouten voorbehouden. *Getoonde bijtellingsbedragen zijn vanaf bedragen gebaseerd op de fiscale waarde en houden bijvoorbeeld geen rekening met een eventuele afname van de loonheffingskorting. De uiteindelijk te betalen bijtelling hangt af van de individuele financiële situatie en eventuele extra opties. De netto bijtelling is berekend op basis van 37,35% inkomstenbelasting.

LIKEUREN

Advertorial • Foto: Simon van der Woude

Drankenspecialzaak Jelle aan de Voorstreek verkoopt sinds enige tijd Skeef, een Liwwadder likeur in een opvallende fles. 'Niet alleen Liwwadders vinden dit een mooi product, ook toeristen nemen het mee naar huis.'

LOPEN **ALTIJD** GOED

Jelle Spijkstra heeft als de verslaggever binnenstapt zijn drankenspecialzaak Jelle op de kop af acht jaar. Aanvankelijk dreef hij zijn slijterij onder de naam Mitra (Minder Trammelant), maar zo snel als hij kon werd hij onafhankelijk van deze keten, oorspronkelijk gelieerd aan Super De Boer. 'Bij Mitra zat je vast aan een bepaald assortiment. Daar had ik geen zin in.'

Spijkstra kan nu zelf bepalen hoe hij zijn zaak inricht en met welke producten. De rijk gevulde bierwand die onlangs naar achteren werd geplaatst is hier een voorbeeld van. 'We staan bekend om onze bieren die in vele soorten verkrijgbaar zijn. We hebben zo'n 700 verschillende soorten op voorraad. Maar we hebben ook een mooie collectie wijnen, die mogen er ook zijn en die hebben we nu vooraan in de winkel gezet.'

DE DIEPE WINKEL STAAT VOL MET KLEURIGE FLESSEN. HOEVEEL? 'Geen flauw idee. Het zijn er duizenden. Wat er leuk is aan het zijn van winkelman? Dat is het praatje met de klanten en de uitdaging die ze soms presenteren. Zo van: jij pretendeert toch alles te verkopen? Voor ons is het dan de sport om het exotische product waar om gevraagd wordt in de winkel te hebben.'

Jelle Spijkstra houdt van het experiment. De eigen likeur is daar een voorbeeld van, maar ook als het gaat om bier en whisky verlaat hij graag gebaande paden.

'Als slijterij ben je gebaat bij een eigen identiteit. Daarom verkopen we graag iets bijzonders en vertellen erover aan onze klanten. We hebben een eigen

Drink minder, drink beter

whisky- en bierlijn. Samen met de Grutte Pier brouwerij hebben we hun bier in een whisky vat van onze whisky laten rijpen. Ik heb er al van geproefd en de smaak is aangenaam. Het is in ieder geval iets bijzonders.'

De november en december maanden is de periode van geschenken. Drankenspecialzaak Jelle biedt de mogelijkheid om zelf relatiegeschenken samen te stellen. 'Naast de vele kant- en klare pakketten, kun je ook je eigen pakket zelf samenstellen met wat je maar wilt.'

Het eigenzinnige karakter van Drankenspecialzaak Jelle uit zich ook in de wijze van presenteren. 'Wij zijn de enige slijterij in heel Nederland die op zijn gevel heeft staan dat je minder moet drinken.' Jelle toont hiermee aan dat hij gaat voor smaak. Zijn motto luidt: drink minder, drink beter.

'Proef voordat u koopt', is een andere slogan die in de drankenspecialzaak Jelle wordt gebezigd. Jelle Spijkstra: 'Wat veel Leeuwarders nog niet weten is dat wij een smaakgarantie geven voor wat je bij ons koopt. We verkopen de standaard merken, maar daarnaast zetten we onze specialiteiten in de schijnwerpers.' Achter in de langwerpige drankenspecialzaak staan maar liefst 600 geopende flessen gedistilleerd waarvan de inhoud kan worden gekeurd door liefhebbers, of zij die dit willen worden. 'Als je wat moois koopt, wil je wel zeker weten dat je het lekker vindt. Bij ons kun je het eerst proeven. Daarnaast staan er ook altijd zes flessen wijn open in een zogenaamde dispenser. Het aanbod van die wijnen wisselt wekelijks. Wij vinden het van belang om te weten wat onze klanten willen, en om ze goed te adviseren. Smaak is natuurlijk iets persoonlijks, vandaar dat wij het op deze manier doen.'

Het Stadsblad Liwwadders wordt gemaakt door: André Keikes, Aly van der Mark, Gina Kamsma, Klaas Kasma, Eric Hoekstra, Lisanne van der Ploeg, Henk Weiland, Anton Feddema (vormgeving), Simon van der Woude (fotografie), Keimp Pijpstra (webbeheer), Remco Jan Veldman (acquisitie), Titus Oomes (verspreiding) en Andries Veldman (organisatie en acquisitie). Liwwadders verschijnt tien keer per jaar en wordt verspreid in de gemeente Leeuwarden en in de randgemeenten. Daarnaast wordt de krant in zijn geheel geplaatst op onze website www.liwwadders.nl Al onze activiteiten worden ondersteund door Facebook, Twitter en een dagelijkse nieuwsbrief. Niet onvermeld mag blijven dat bepaalde advertentie-verkopers misbruik maken van onze titel. Er is maar één Stadsblad Liwwadders en dat hebt u nu in handen. Een krant die lezers, middenstanders, vrijwilligers en kunstenaar serieus neemt. Wilt u communiceren met deze groepen, bel dan naar Andries Veldman (058-2133138) of mail naar info@liwwadders.nl

DONATEURS ZIJN BROODNODIG VOOR GOEDE JOURNALISTIEK

- WIJ BEDANKEN (NIEUWE) DONATEURS HARTELIJK VOOR HUN BIJDRAGE (VERMELD UW ADRES ALS U – NA CORONA – BELANGSTELLING HEEFT VOOR ONZE DONATEURSBIIJENKOMST)
- DOE MEE, DONEER! KIJK OP WWW.LIWWADDERS.NL

Groot compliment voor het personeel

'Hoe lang gaat dit nog duren? Iedereen die kan nadenken weet dat er weer strengere maatregelen voor de horeca aankomen. In het begin van de coronacrisis snapten we het beleid. Met zo'n kutziekte is horeca niet de juiste plek om te vertoeven. Nu is er onbegrip. Bij de Bijenkorf in Rotterdam, waar ik dit weekend was, stonden tweehonderd man op een kluitje. Bij IKEA en De Efteling precies hetzelfde. Dat is niet uit te leggen.'

JE BENT GEEN ONDERNEMER MEER

Door Andries Veldman
Foto's Simon van der Woude

Wouter van Uffelen is er wel een beetje klaar mee. Al zal minister Hugo de Jonge meteen tegenwerpen dat corona nog niet klaar met ons is. Van Uffelen is een van de honderden horeca-ondernemers die proberen het hoofd boven water te houden. De veelgeplaagde Leeuwarder ondernemer is eigenaar van de cafés Bar Sybs en Café de Nachtwacht in de Doelesteeg, Shotjesbar Bebidas en Stadslogies (verhuur appartementen) aan het Ruiterskwartier en eetcafé Het Leven aan de Druifstreek. Van Uffelen en zijn vrouw Antje hebben negentig personeelsleden op de loonlijst. 'Vijf meer dan voor de crisis. Meer kosten, minder inkomsten', zo vat hij de problematiek in een zin samen. 'Maar ja, ik ben ook blij dat ik niet aan het roer sta.'

Op een druilerige maandagmorgen maakt hij aan de stamtafel van eetcafé Het Leven van zijn hart geen moordkuil. 'Je mag best weten dat de frustraties hoog zitten.' Dat komt deels voort uit onbegrip bij diverse spelers. 'De overheid is niet transparant over de vergoedingen die wij als ondernemers zouden krijgen. De tegemoetkomingen voor de vaste lasten is geen omzet. Netto wordt in het gunstigste geval zo'n 62 procent van het verlies gecompenseerd. Voor de rest sta je zelf aan de lat. Ik heb twee huurbazen die meedenken en een deel van het verlies nemen en drie huurbazen die het volle pond willen blijven innen.'

Horeca is in deze crisis de gebeten hond, vindt Van Uffelen. 'Je bent op dit moment geen ondernemer meer. Dit is een moeilijke en roerige periode. Jarenlang ben je bezig je tentjes op te bouwen. Bar Sybs heb ik veertien jaar en Café de Nachtwacht tien jaar. Bebida's nam ik in 2014 over. Met Stadslogies (boven De Burgemeester van Napels) is Antje in 2017 begonnen. Vlak voor de coronaperiode, in juli 2019, hebben we Het Leven overgenomen. Jarenlang ben je bezig met opbouwen, vernieuwen en investeren. De kroegen zijn anderhalf jaar dicht geweest. Het Leven tien, elf maanden. Na de eerste lockdown kregen we direct annuleringen voor Stadslogies te verstouwen. Had ik voorheen twee barkeepers in het café, nu zijn dat er drie om te controleren en te placenten. Toen Rutte maart vorig jaar zei dat we een uur later de zaak moesten sluiten hebben we onze gasten hun eten meegegeven. Later hebben we nog gratis maaltijden uitgedeeld aan minderbedeelden. Tientallen hebben daar gebruik van gemaakt.'

Curty Gonzales, bedrijfsleider van Het Leven

EEN GROOT COMPLIMENT VERDIENT HET PERSONEEL, ZEGT WOUTER VAN UFFELEN. 'ZIJ HELPEN ONS DOOR DE TIJD. WE WERDEN VERRAST DOOR EEN DOOR ONS PERSONEEL INGEHUURDE THUISKOK DIE EEN HELE AVOND VOOR ONS STOND TE KOKEN. DAN ZIE JE WAT VOOR TEAM JE HEBT. HET IS EEN HELE LIEVE PLOEG MENSEN.'

Van controles op het naleven van de regels merkt Van Uffelen weinig. 'We houden ons volledig aan de regels. We hebben een keer een waarschuwing gehad. De brief die we kregen werd zo laat verstuurd dat het onmogelijk was om te controleren wat er mis was gegaan.' Volgens Van Uffelen zijn er weinig boetes uitgedeeld. Burge-meester Buma zei onlangs bij Jinek dat er helemaal geen boetes zijn uitgedeeld. Nul, aldus Buma in de talkshow. 'Tijdens de eerste lockdown kon Antje op Bonaire aan het werk bij het opzetten van een covidafdeling in het ziekenhuis. Het werk wat ik nog had, kon ik op afstand regelen. We hebben er drie maanden gezeten.'

'Het Leven hebben we in deze vervelende periode maar opgeknapt. Ik zat op de eerste verdieping in een rommelige opslagplaats een beetje treurig naar buiten te kijken en dacht: dit is toch wel de mooiste plek van het restaurant, laten we de handen uit de mouwen steken.' De zaak kreeg extra tafels. Een majestueuze lamp van eigen makelij hangt nu in het trapportaal. Voor het overige ademt het bekende, ruim veertig jaar oude eetcafé, ooit opgericht door Max van der Velde, tegenwoordig zoetwaterkapitein bij de pramen, de gemoedelijke sfeer van weleer. Achter de carpaccio van diamanthaas, gerookte zalm, pulled pork en kippendijnsaté staan nog altijd kleine prijsjes. Bietenburger Hummus en High Tea zijn ingeburgerde nouveautés. 'Het Leven draait goed, jammer dat we momenteel niet kunnen uitpakken met onze borrels.'

KLAAS K. TE L.

We moeten gewoon van de corona af. En net als bij de kippen moet er geruimd worden. Dat is het enige dat werkt

Het gaat niet goed met me, dacht ik. Op het scherm van mijn telefoon was een pushbericht verschenen dat er in Lutjegast, net over de grens van Friesland, een erg besmettelijke vorm van vogelgriep uitgebroken was op een pluimveebedrijf. 48 duizend leghennen moesten geruimd worden om verspreiding van het virus te voorkomen. Want in de buurt heb je nog een kleine 20 bedrijven met veel te veel kippen. Maar het was raar; ik werd niet boos om het bericht. Normaal gesproken zou ik me vast gaan ketenen aan de auto's van de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit om te voorkomen dat ze die arme onschuldige kipjes dood gaan maken. Maar nu haalde ik mijn schouders op en dacht: wat maakt het uit? Leghennen worden een jaar nadat ze uit het ei gekropen zijn toch collectief dood gemaakt. Niet omdat ze ziek zijn, maar omdat sommigen op die leeftijd wel eens een dagje overslaan met eieren leggen.

Hoe kom ik toch zo onverschillig, dacht ik. Het past helemaal niet bij me. Ik maak me niet druk als de kroegbaas een QR-code wil scannen als ik bij hem een biertje wil drinken. Het kan me niets schelen dat ik in winkels weer een mondkapje op moet zetten. Het interesseert me geen fuck dat de gasprijzen, mede door de hoge belasting op gas zo hoog zijn, dat massaal houtkachels gekocht worden, waardoor de prijs van haardhout enorm stijgt en astmatische burens de hele dag met een gasmasker op moeten lopen. Het boeit me ook niet dat een grootverbruiker van gas, zoals Tata Steel, de voormalige Hoogovens, helemaal geen belasting op gas hoeft te betalen en gewoon door kan gaan met viezigheid uitstoten, zodat de markt voor gasmaskers ook in die regio gewaarborgd is. Eigenlijk is er maar één ding waar ik me wel zorgen over maak: waarom ben ik zo godsgrouwelijk onverschillig?

In de stad kwam ik een antivaxxer tegen met wie ik mijn bezorgdheid deelde. We hadden elkaar al een poosje niet meer gesproken omdat hij mij maar een slappe zak vond, want ik, die toch als een notoire dwarsligger te boek sta, had me wel laten vaccineren tegen het coronavirus. Er zijn twee mogelijkheden, zei hij. Het kan een toevallige bijwerking van de vaccins zijn dat iedereen tegenwoordig alles maar pikt en alles onverschillig laat. Maar, hoogstwaarschijnlijk is er bewust iets aan het vaccin tegen het coronavirus toegevoegd, waardoor er algehele onverschilligheid onder gevaccineerden heerst. Op deze manier proberen overheden massale protesten tegen hun beleid te voorkomen. Het is natuurlijk onnodig te zeggen dat de overheden door mensen als Bill Gates en Elon Musk, die de wereldmacht in handen willen houden, betaald worden. Godsamme, het is helemaal niet goed met me, dacht ik toen hij uitgeluld was. Zelfs het aanhoren van dit soort onnozele verhalen laat me onverschillig. Misschien spelen we met zijn allen wel mee in een James Bond film, zei ik. Met een welgemeend 'LUL' aan mijn adres namen we afscheid.

Thuisgekomen schonk ik me een glas rode wijn in en staarde wat uit het raam over de Dokkumer Ee. De muziek uit de radio werd even onderbroken door een uitzending van het journaal. Net toen ik hem op een andere zender wilde zetten omdat ik al het nieuws over nieuwe besmettingen en overvolle intensive care afdelingen niet hoefde te horen, kwam er nog een berichtje over de vogelgriep en de te ruimen leghennen. En terwijl ik luisterde was het alsof de mist van onverschilligheid optrok. Dit is de oplossing natuurlijk, dacht ik. Ik ben niet onverschillig geworden door iets dat in het vaccin gestopt is, maar omdat ik murw geluld ben door alle deskundigen, virologen en ministers over corona en de maatregelen die ze nemen. We moeten gewoon van de corona af. En net als bij de kippen moet er geruimd worden. Dat is het enige dat werkt. Vier oudjes met corona op een afdeling van een verpleeghuis? De hele afdeling ruimen, inclusief het personeel op die afdeling. Kinderen niet naar school omdat er een paar corona hebben? Alle klassen ruimen en ook de families van die kinderen. Meer dan 20 besmettingen per 10 duizend inwoners van een stad, gewoon de hele stad ruimen. Besmettingen door carnavalsfeestjes, iedereen ten zuiden van de grote rivieren ruimen. Misschien moet iedereen in Nederland geruimd worden. Alleen zo krijgen we het virus onder de duim. Tevreden met de oplossing nam ik nog een slok wijn. Als bedenker van deze oplossing wil ik eigenlijk als eerste geruimd worden, bedacht ik. Want aan dat gedoe heb ik geen zin.

KLAAS KASMA, KOK IN LEEUWARDEN

- HUIS AAN HUIS IN DE WIJKEN**
 (WISSELEND) WESTEINDE EN IN DE BINNENSTAD VAN LEEUWARDEN EN IN GROU EN BITGUMMERMOLE
- VERSPREIDPUNTEN**
 (DIE REGELMATIG WORDEN AANGEVULD; MET STER* MEERDERE MALEN)

CAMMINGHABUREN: JUMBO*, ALBERT HEIJN*, PRIMERA, BAKKER VAN DEN BERG, SLAGER SMIT, RENÉ FISH AND CHIPS, WIJKCENTRUM, GEZONDHEIDSCENTRUM; **VRIJHEIDSWIJK:** JUMBO*, MULTIFUNCTIONEEL CENTRUM; **BILGAARD:** ALBERT HEIJN*, BAKKERIJ VAN DEN BERG, SCHOEN- EN SLEUTELSER-VICE BILGAARD, SLAGER SMIT, GROENTEZAAK YNE EN HINKE VAN DER MEULEN; GEZONDHEIDSCENTRUM, CAFÉ BILGAARD, PRIMERA, SNACKBAR DOUBLE FF, CHINEES-RESTAURANT MEI WAH; **WESTEINDE:** POIESZ*, SNACKBAR DE TILLE, KAPPER, ZORGCENTRUM SWETTEHIEM, GEZONDHEIDSPLEIN WEST-EINDE; **VALERIUS:** VISZAAK DE GEZONDE APOTHEEK*, ELY'S LUNCHROOM, TANKSTATION VALERIUSSTRAAT; **WESTEN:** HOTEL WTC, KAMER VAN KOOPHANDEL, MEUBELZAAK DE TIJD WONEN, EUROHOTEL; **NIJLÂN:** LIDL*, ALDI*, CAFÉ 'T WAP, DALSCHEIM FOTOGRAFIE, PIZZERIA ADRIANO; **ALDÂN:** POIESZ*, SNACKBAR DOUBLE FF, APOTHEEK BENU, ZORGCENTRUM ERASMUSHIEM, ZORGCENTRUM ALDLÂNSTATE, TANKSTATION ALDLÂNSDIJK, MEDISCH CENTRUM LEEUWARDEN; **HEECH-TERP/SCHIERINGEN:** POEISZ*, SNACKBAR RONDWEG, WIJK-CENTRUM; **CAMBUURPLEIN:** JUMBO*, PRIMERA, APOTHEEK BOITEN*; **WINKELCENTRUM LEEUWERIKSTRAAT:** JUMBO*, PRIMERA TROELSTRAWEG, SNACKPOINT DE LEEUWERIK; **BLEEK-LAAN E.O.:** POIESZ*, JUMBO*, TRYATER; **VLIET:** SNACKBAR 'T VLIET, SNACKBAR DE CENTRALE, BAKKER TROMP, HALAL SLAGE-RIJ ATLAS; **ORANJEWIJK:** ALBERT HEIJN*; **ACHTER DE HOVEN:** EETHUIS POTMARGE, WIJKCENTRUM J.H. KNOOPSTRAAT; **TIJN-JEDIJK:** ALBERT HEIJN XL* (MIRO), AKO, VISZAAK HOLLANDER, TUINCENTRUM KLAVER, BP TANKSTATION; **WINKELCENTRUM SNEKERTREKWEG:** JUMBO*; **SCHRANS:** ALBERT HEIJN*, SLA-GERIJ VREDE*, DECO HOME, BIO BIJ JANSEN, FRIESE SCHRIJF-KAMER, SCHOOTSTRA VIS*, FIETSTATION 058, TABAKSZAAK PETER VAN DER KAMP*; **ZUIDERBUREN:** JUMBO*; **DE HEMRIK:** RESTAURANT JUPITER, GROOTHANDEL MAKRO, SNACKBAR HEMRIK, FRIESCHE OLIE EN VERFHANDEL, OMROP FRYSLÂN; **DE ZWETTE:** SNACKBAR LORENTZ, DE FABRIEK, GROOTHANDEL SLIGRO, CRYSTALIC, MOTOPORT LEEUWARDEN; **GROTE WIELEN:** RESTAURANT DE GROTE WIELEN

CENTRUM LEEUWARDEN: ORANJE HOTEL*, AKO STATION*, STATIONS-KAPPER*, CAFÉ DE STEE, CAFÉ WAPEN VAN LEEUWAR-DEN, RESTAURANT DE WALRUS*, RESTAURANT SPINOZA, CAFÉ ORANJE BIERHUIS, CAFÉ DE TOETER, IERSE PUB PADDY O'RYAN, EETCAFÉ HET LEVEN, **IJZERHANDEL POSTMA**, DE WERELD VAN THEE, HOTEL STADHOUDERLIJK HOF, HOTEL 'T ANKER, HOTEL POST PLAZA*, SIGARENZAAK TETMAN DE VRIES, RESTAURANT DE WAAG, LEKTUURHAL OVER DE KELDERS*, RESTAURANT SARAY, RESTAURANT BOSPORUS, RESTAURANT EINDELOOS, RESTAURANT FELLINI, DOPPIO ESPRESSO*, RESTAURANT DE BURGEMEESTER VAN NAEELS, FIRE CAFÉ*, BARREVOETS, URKER VISZAAK, RESTAURANT DE KOPEREN TUIN, CAFÉ DE MARKIES, LUNCHROOM DE BROODTROMMEL, CAFÉ DE BRASS, RES-TAURANT DE VLIEGENDE HOLLANDER, BAGELS AND BEANS, BAKKER BART, SPAR, LUNCHROOM SPIEGELAAR, CAFÉ WOU-TERS, DE-CAFÉ, EETCAFÉ DIKKE VAN DALE, DE BRASSERIE MARIA LOUISE, CHINEES RESTAURANT KOTA RADJA, EKO PLAZA*, SLIJTERIJ JELLE, CROISSANTERIE VITTORIO, SNACKBAR ELY'S, ALBERT HEIJN*, VAN DER VELDE BOEKEN*, GALERIE DE ROOS VAN TUDOR, GALERIE DE VRIES, FRIESCHE CLUB, NEUSHOORN, KUNSTKADE, RABOBANK ZAAILAND*, BRASSERIE FRIES MUSEUM*, GRAND CAFÉ Z, SCHOUWBURG DE HARMONIE, HISTORISCH CENTRUM LEEUWARDEN, TRESOAR, BIBLIOTHEEK DBIEB*, STADHUIS, STADSKANTOOR OLDEHOOFSTERKERKHOF, PROVINCIEHUIS*

WIRDUM: SPAR, HOTEL-CAFÉ DUHOUS • **GROU:** ESSO TANKSTA-TION, HOTEL OOSTERGO, THEEHUIS, VISZAAK, JUMBO*, POIESZ, SNACKBAR TAMARINDE, EETHUIS AMICAAL • **WARTEN:** SKUTHÛS • **WERGEA:** SUPERMARKT ATTENT HANSMA, SLAGER HARMKE ANEMA • **DRONRYP:** IT HOLT • **MENALDUM:** POIESZ • **JELLUM:** RESTAURANT JONKER SIKKE • **WEIDUM:** HOTEL WEIDUMER-HOUT • **AKKRUM:** POIESZ, HERBERGH DE CLEEF, BAKKERIJ BOONSTRA • **REDUZUM:** DE BLAUWE TENT, SLAGERIJ • **WYTGAARD:** FREDERIKA'S TAARTEN & SA • **STIENS:** ALBERT HEIJN*, POIESZ*, JUMBO*, EATCORNER PITER JELLES, VISKRAAM, BRUNA, PRIMERA, TENNISVERENIGING • **HURDEGARYP:** ALBERT HEIJN, POIESZ, SLAGER RYPMA, PRIMERA, HOTEL VAN DER VALK, VISKRAAM BINNE VAN DER KOOL • **OENTSJERK:** BAKKER BRAAKSMA • **WYNS:** DE WINZE • **GYTSJERK:** ALBERT HEIJN*, TANKSTATION VAN DEN BELT, POSTKANTOOR • **BURGUM:** BOEK-HANDEL FRANKE ATSMA EN ANNEKE JAGER
AANGEPASTE VERSPREIDING WEGENS CORONAVIRUS:
EXTRA KRANTEN BIJ DE SUPERMARKTEN

Prijsvraag

De foto van de prachtige etalage van kinderkleding-winkel Schweigmann in de Weerd leverde geen reac-ties op. Het mooie paard stond enkele jaren geleden in de wintermaanden in de etalage. We hielden des-tijds een etalagewedstrijd om de sfeer van weleer, zoals we de etalages ken-den, terug te krijgen. Nog altijd wordt de etalage als uithangbord zwaar onder-schat. Schweigmann liet zien hoe het ook kan.

Ook een mooi verhaal bij de nieuwe foto? Stuur het dan op naar Stadsblad Liwwadders, M.H. Trompstraat 8, 8921 GH Leeuwarden en u maakt kans op een mooi boek over de historie van Leeuwarden.

VAN DER VELDE BOEKEN

Nieuwestad 57-59
 8911 CJ Leeuwarden
 0582132360

www.boekhandelvandervelde.nl

RESTAURANT
DE GROTE WIELEN

In restaurant **DE GROTE WIELEN** bent u van harte welkom voor een kopje koffie of thee, een lunch of menu à la carte. We bieden volop keuze in vlees-, vis- en vegetarische gerechten en wisselen onze menukaart naar gelang de seizoenen. Op onze wijnkaart prijken karaktervolle en fleurige wijnen afgestemd op het gerecht en passend bij de gelegenheid.

RESTAURANT DE GROTE WIELEN • TEL. 0511-431777

GROOT TERRAS AAN HET WATER • BINNENBARBECUE • ZALENVERHUUR
VERHUUR APPARTEMENTEN AAN HET WATER

Door Andries Veldman • Foto: Simon van der Woude

Na 44 jaar stond ik op straat 'Ik kreeg drie rooitjes mee'

'Soms zetten ze de auto's, zonder afspraak, voor de deur. Dan kom ik bij de zaak en staat het werk voor mij al klaar: of ik die maar wil keuren.' Vakman Hein Bergsma geniet groot vertrouwen bij particulieren en bij het bedrijfsleven. Autodealers kloppen vaak bij hem aan voor autokeuringen; de particulieren voor klein onderhoud.

We binne ferskrikkelijke mierenneukers

De kleine garage aan de mr P.J. Troelstraweg is deze morgen het trefpunt van mannen met verhalen. Hein Bergsma zorgt voor de koffie. 'It rint sa as it rint', constateert Andries (80), die de zakelijke lotgevallen van een dorpsgenoot uit Stiens analyseert. 'Je was geen turf hoog bij de boer', zegt Willem (75) over de verhoudingen op het platteland. In de kantine van Hein APK, zoals Bergsma in de volksmond wordt genoemd, komt tijdens de koffie het een en ander voorbij. Levenswijsheden, beschouwingen en praktische oplossingen volgen elkaar in rap tempo op. Andries heeft net zijn witte VW van twee nieuwe banden laten voorzien. 'Als je niet harder dan 120 rijdt, dan kan dit prima', aldus Hein. Willem vervolgt met een levensfilosofie: 'Hebzucht is minder dan geelzucht. Dat laatste gaat weer over.'

De ene maat van Hein, Willem, een voormalig receptionist van het ziekenhuis MCL, is assistent bij allerlei klussen en kan met cij-

fers overweg. De andere, Andries, is een oud-collega van Hein die 22 jaar lang met hem in de garage van Reitze Ketellapper in Cornjum sleutelde. De mannen trekken al een leven lang met elkaar op. Willem: 'We begrype elkaar. We binne ferskrikkelijke mierenneukers. Hij met auto's en ik met de tún. Ik doe zijn tuin. Waarom werk je bij Hein in de tuin? vraagt er een. As ik syn tún doch, mei ik een nachtje met syn frou sliepe.' Zo ver is het nog niet gekomen. De families gaan wel met elkaar op vakantie.

De ontspannen sfeer in de kantine staat in schril contrast met die in februari 2019, toen Hein Bergsma per direct ontslag werd aangezegd door Marten Ketellapper, die het bedrijf van zijn overleden vader Reitze had voortgezet. Het was de spreekwoordelijke donderslag bij heldere hemel. 'Wust even in hús komme?' Zo werd hij door Marten uitgenodigd. 'En plompverloren hew ik mien ontslag kregen. Na 44 jaar stond ik op straat. Ik kreeg drie rooitjes mee. Ik was hun eerste

werknemer.' Twee jaar later is de verontwaardiging nog zichtbaar. UWV en vakbond FNV schaarden zich achter ondernemer Ketellapper, die een beroep deed op moeizame bedrijfseconomische omstandigheden en conjuncturele tegenwind. Ketellapper wilde het bedrijf opheffen. De FNV kondigde aanvankelijk verzet aan ('Wij gaan alles uit de kast halen'), maar gooide al snel de handdoek in de ring. Van een fatsoenlijke geldelijke compensatie na vier decennia arbeid was geen sprake. 'We werkten altyd. 's Avonds schuurde ik nog de lak. Met Wytske plakte ik alles

DEZE MAAND BESTAAT HEIN APK AL WEER TWEE JAAR. VAN DE BESLISSING OM VOOR ZICHZELF TE GAAN BEGINNEN HEEFT HIJ GEEN SPIJT. 'JE MOET WEL ALLES ZELF REGELEN. EEN PINAUTOMAAT? DAAR WAS IK NIET BEKEND MEE, MAAR ALLES WENT. DE BELANGRIJKSTE WERKZAAMHEDEN ZIJN KLEIN ONDERHOUD EN HET KEUREN. IK HEB NET EEN NIEUWE DEELTJESMETER BESTELD. VEEL GARAGEBEDRIJVEN LATEN HIER HUN AUTO'S KEUREN OMDAT ZE ZELF NIET BEVOEGD ZIJN. IN 1986 HEB IK IN VOORSCHOTEN MIJN KEURINGS-BEWIJZEN GEHAALD EN NADIEN ALTIJD MET SUCCES VERLENGD. IK BEN NOOIT GEZAKT. WE KUNNEN WEER VOORT TOT JUNI 2023.'

af. Wanneer Reitze terugkwam van een politieke bijeenkomst ging het jasje uit en spoot hij de wagen nog. Midden in de nacht.' Tegen Marten had hij nog gezegd dat het helemaal niet zo gek ging met de zaak. Ik zei: 'We sleutelen mooi, hebben fijne klanten. Maar

hij wilde er niks van weten. Het ging slecht, zei hij.' Honderd meter verderop in de straat werkt Ketellapper vandaag de dag aan de opening van zijn nieuwe garagebedrijf. Het lidmaatschap van de vakbond heeft Hein Bergsma meteen opgezegd.

EEN HEERLIJK WARME WEBASTO KACHEL IN UW AUTO?

RIJ NU NAAR DE KLIMAATBEHEERSING
SPECIALIST VAN FRIESLAND
VOOR UW AUTO, BOOT OF CAMPER

AUTOTEMP LEEUWARDEN | URANUSWEG 14 | 058-2885355

Met Willem bekeek Hein vervolgens de mogelijkheden om een zelfstandig garagebedrijf te beginnen. Al snel bleek dat de vakmonteur in de loop der tijd veel goodwill had opgebouwd. De gunfactor was hoog. De een wilde geen kosten berekenen voor het zagen van een muur voor een deur naar de kantine, de ander bood hem apparatuur aan voor ver beneden de marktwaarde. 'Bij Van der Weij in Stiens zag ik twee bokken op het terrein staan, precies wat ik zocht. Die kon ik zo meenemen. Binnen stond nog een viertons Koni brug, daar was ik ook in geïnteresseerd.' Het ging de oud-garageman aan het hart, maar de koop werd voor een nette prijs beklonken. 'Ik kreeg nog allerlei gereedschap mee.'

WEIDUMERHOUT WORDT NOG MOOIER!

'Het is altijd een prachtig gezicht wanneer je driehonderd man voor je pand ziet staan, zoals onlangs bij Crystalic het geval was in verband met 'testen voor toegang' georganiseerd door de tijdelijke huurder het Ministerie van Volksgezondheid.' Vastgoedeigenaar Tjalling Rollema ziet zijn gebouwen graag tot leven komen.

Net als het bijzondere gebouw van Crystalic bij de westelijke invalsweg van Leeuwarden (in twee jaar tijd van een bezetting van 40 procent naar 82 procent) begint het in het voormalige kaaspakhuis van de Frico op het oostelijke bedrijventerrein Hemrik nu ook te swingen. Het hier gevestigde verpakkingbedrijf gaat uitbreiden met 6000 vierkante meter en heeft het gehele complex afgehuurd. Rollema: 'Dat betekent dat we de bestaande kleinere ondernemingen gaan verhuizen naar onze andere locaties of nieuw aangekochte panden. Zo vertrekt de particuliere opslag van Storagespot naar de Marshallweg. 'Ook aan een invalsweg, dus een prachtige zichtlocatie', aldus Rollema.

In Arnhem kocht Rollema Vastgoed onlangs een winkelcentrum van 14.000 vierkante meter aan. 'Er worden je als ondernemer momenteel allerlei zaken aangeboden. Het is zaak om dan goed op te letten en snel te handelen. Het winkelcentrum gaan we helemaal opknappen.'

Ook het bekende en goed draaiende recreatiecentrum en restaurant Weidumerhout bij Weidum kwam op het pad van de vastgoedondernemer. Rollema: 'Dit was al een mooi bedrijf, maar we gaan er met mijn dochter Irene en schoonzoon Jorn een nog mooier bedrijf van maken. De hotelkamers, waarvan er tien in het weiland, staan zijn al voor langere tijd verhuurd. Nu is de aandacht gericht op het restaurant en de camperplaatsen, waarvan er maar liefst 48 beschikbaar zijn. Rollema: 'Het vakantieviereen in eigen land speelt ons in de kaart. Daar zijn we erg blij mee. We hebben twee houseboats aangeschaft voor de verhuur en zijn nu bezig om de campervoorzieningen up-to-date te krijgen. De hotelkamers waren binnen vier dagen volgeboekt.' Het restaurant begint eenvoudig op het niveau van eetcafé maar zal weldra, wanneer er voldoende capabel personeel gevonden kan worden, de vleugels uitslaan. 'Dit is een prachtplek, groot gemaakt door de vorige eigenaren, waar we zuinig mee zullen omgaan.'

De Koepelkerk aan de Vredeman de Vriesstraat in Leeuwarden wordt klaargemaakt voor kleinschalige concerten. De pastorie wordt verhuurd en ook de foyer krijgt een andere bestemming. 'Het horecagedeelte wordt zodanig in de historische kerk geplaatst dat de authentieke elementen en ornamenten tot hun recht blijven komen.'

Se make mij de pis niet lauw

Door Andries Veldman

Er is ooit eens een ambtenaar geweest die het geklaag van een burger zo zat was dat hij tegen hem zei: wij zijn uw moeder niet. Ik moest eraan denken nadat ik op de Oostergrachtswal bij de Wijbrand de Geeststraat pardoos van mijn fiets was gevallen en op de net verhoogde drempel terecht kwam. De gemeente had hier in al haar wijsheid aan beide zijden de straat een forse drempel neergelegd. Ter bescherming van wie of wat, vraag je je dan af. Binnen seconden werd ik overeind geholpen door een man en een vrouw, terwijl ik, liggend in het zonnetje, dacht: laat mij maar even zo. Het lag natuurlijk helemaal niet aan die nieuwe drempel; dat ik viel kwam doordat ik afstapte voor een passerende bus en mijn voet verkeerd neerzette.

Wie wel eens op de gemeentelijke website verdwaalt raakt, komt regelmatig burgers tegen die met de meest uiteenlopende problemen bij de gemeente aankloppen. Bij de hoorzitting van de commissie voor bezwaar- en beroepsschriften is het geklaag eveneens niet van de lucht. Vaak gaat het om overzichtelijke problemen waarvan de buitenstaander denkt: is hier nou geen simpele oplossing voor te vinden? Of je denkt: je zult maar burgemeester zijn in zo'n gemeente.

Ik kan het mij levendig voorstellen dat onze burgemeester SYBRAND BUMA af en toe denkt: ik ga lekker naar zo'n tv-talkshow, ze kunnen me wat daar in Leeuwarden. Daar maak ik een paar grappen, want dat vinden ze leuk. Soms vraag ik me af of Buma zich wel gelukkig voelt in onze stad en of hij niet denkt: waar ben ik toch in terechtgekomen?

Ik denk dat Buma vaker denkt: ach, het marcheert ook wel zonder mij, ik ga lekker naar zo'n tv-show. Bij EVA JINEK werd hem onlangs

gevraagd hoeveel bekeuringen hij had uitgedeeld tijdens de coronacrisis. Buma antwoordde: niet een. Nul?, riep Jinek verbaasd. Ja, nul, zei onze burgemeester. Aan het gezicht van Eva Jinek was af te lezen dat ze zich afvroeg of Buma de crisis wel serieus genoeg nam. Hij leek op een lijn te zitten met de Amsterdamse burgemeester FEMKE HALSEMA, in Leeuwarden bekend van haar uitspraak: SKAAF MUT BLIEVE!

Buma had als verweer natuurlijk kunnen zeggen: ik deel geen bekeuringen uit aan cafés en supermarkten, maar ik sluit wel allemaal drugspannen. Niet dat de ene actie iets met de andere te maken heeft, maar bij de meeste talkshows valt dat toch niet op.

Misschien is onze burgemeester al zo volledig in de gemeente ingeburgerd dat hij, net als de andere collegeleden, het besturen overlaat aan de ambtenarij. Die adviseren hem dan een beetje van dit te doen en een beetje van dat om het schip in het midden te houden. Het zal hem ook zijn ingepeperd om niet al te grote uitspraken te doen. Dat hij onlangs in de statenzaal uit zijn slof schoot tijdens de lezing van Friesland moeten we maar als een incident beschouwen. Als onze schrijver GEERT MAK weer eens wat roept in het ambtenarenblad Binnenlands Bestuur en bestuurders over de hekel haalt, dan is het vooral zaak om hier niet op in te gaan. Het ambtelijk advies luidt in zo'n geval: waait wel over. Dat advies geldt ook wanneer drie columnisten van de Volkskrant in een week in de grote kloof tussen arm en rijk een bedreiging zien voor de democratie. Ach, doorlopen mensen, het wordt vanzelf weer lente.

Mogelijk dat voor Buma al gewerkt wordt aan de ontwikkeling van een AVATAR zodat hij virtuele toespraken kan houden terwijl hij thuis heerlijk met de benen op de bank ligt en naar een leuke detective kijkt. Er gaat namelijk een enorme bestuurlijke rust van hem uit, als je hem zo bezig ziet. Niks geen wild stromende rivier, meer het rustige gekabbel van een Potmarge. Je hebt wethouders die net voor de verkiezingen roepen dat ze hun karwei willen afmaken, terwijl ze daar vier jaar de tijd voor hebben gehad. Zo iemand is Buma zeker niet. Ze hadden maar eerder moeten beginnen met hun karwei in plaats van te wachten tot het laatst, zal hij denken. Dat doen wij thuis ook. Ik denk dat Buma zijn zaakjes goed voor elkaar heeft.

OPVALLEN IN LIWWADDERS? BEL REMCO JAN VELDMAN 06-25223490

DOE MEE, DONEER! WWW.LIWWADDERS.NL

REDACTIONEEL

Zoals eerder gezegd, pakken wij zaken waarmee u zit graag op. We zien dat u onze journalistieke activiteiten waardeert en daarom doen wij een beroep op u. Wanneer u deze artikelen van belang vindt, dan nodigen wij u uit om donateur te worden. Uw bijdrage is zeer welkom. U kunt uw bijdrage overmaken op NL06 RABO 0320.2000.51 o.v.v. Liwwadders Journalistieke Producties. U merkt het wel: Liwwadders is niet zomaar een huis-aan-huisblaadje. Liwwadders is op meer dan 170 plaatsen (supermarkten, kantines, sporthallen, wachtkamers en stamtafels) gratis verkrijgbaar in de gehele gemeente Leeuwarden en ook daarbuiten. Is-ie op, dan wordt er aangevuld. In enkele Leeuwarder wijken en in het dorp Grou wordt Liwwadders af en toe huis aan huis bezorgd. Ook in Akkrum, Gytsjerk, Hurdegaryp, Oentsjerk en Stiens is de krant verkrijgbaar. Nieuw is de verschijning in Beetgumermolen. Daar wordt Liwwadders sinds kort op verzoek huis aan huis bezorgd. Bent u als ondernemer geïnteresseerd in een bedrijfsreportage? In een mooi verhaal dat gratis wordt doorgeplaatst op onze goedbezochte website? Neem dan contact met ons op: tel. 058-2133138 of info@liwwadders.nl Ook in dit nummer treft u enkele artikelen aan die eerder op onze websites www.liwwadders.nl en Dossier Liwwadders verschenen. We vonden ze belangrijk genoeg om ze ook in de papieren krant af te drukken.

Advertorial

SMIKKELEN EN SMULLEN OP HET PLEIN BIJ DE PRAXIS

Wist u dat u op het plein bij de PRAXIS aan de Avondsterweg iets unieks is te beleven? Jawel, daar is een heus smulplein gevestigd.

Niels Kuiper staat er met zijn snackwagen. Bij hem is ook een patatje, kroketje, overheerlijke gehaktbal en handgemaakte loempia te verkrijgen. Hij serveert er ambachtelijk broodjes hamburger op een knus overdekt terras.

SNOEPKRAAM

Zijn buurman aan de overkant is Kees Poiesz. Met zijn oud-Hollandse snoepkraam Het droptrommeltje verkoopt hij van kaneelstokken tot nougat en van honingraatsnoepjes tot puntspek en schuimblokken.

OLIEBOLLEN

En de wat te denken van oliebolletjes? Jerry en Theo Dalstra maken de smakelijkste oliebolletjes van Liwwadden en omstreken ook met krenten, naast de ingang van de Praxis kun je ze niet missen.

HAAGENS LUNCHROOM

HAAGENS THE BEST SANDWICHES IN TOWN!

Hip, lekker, verrassend en de nieuwe hotspot van Leeuwarden! Je kent ons al van de Tesselschadestraat en in Dokkum zijn wij al meer dan 40 jaar een begrip in de regio. Kom langs en verorber ons meest beroemde broodje met saus volgens geheim recept welke je móet proeven:

Ons broodje gezond

Naast de lekkerste broodjes hebben wij ook heerlijke salades, verrukkelijke pokebowls, smoothies en de lekkerste koffie.

Can't wait to see you @ Haagens City!

Connect with us
@haagens.city haagens.city

BESTEL GEMAKKELIJK VIA HAAGENS.NL

you are awesome YUMMY!

MILIEUSTRAT & CONTAINERVERHUUR

Voor bedrijf en particulier

- Bestel je container direct online
- Levering binnen 1 dag
- Gratis transport & ophaalservice
- De nummer 1 van Leeuwarden

058 213 1018

WWW.LEEUWARDEN-RECYCLING.NL

Die Floris, dat is me er eentje

Door Andries Veldman • Beeld Anton Feddema

U hebt waarschijnlijk nog nooit van Floris de Gelder gehoord, maar in het Friese subsidiecircuït is hij geen onbekende. Floris de Gelder is directeur-bestuurder van het wandelende bomenproject Arcadia, tenminste tot 1 december, want hij gooit het bijltje er bij neer. Nu De Gelder de boer op moet bij het midden- en kleinbedrijf om de bomen in beweging te krijgen, kiest hij ervoor om op reis te gaan. De bossen in Midden-Amerika lonken.

Het was allemaal te lezen in de zaterdagse Leeuwarder Courant, waarin Jacob Haagsma alle ditjes en datjes rond Arcadia tot in detail, en gedurende het hele proces, aan ons voorschotelt. Niets blijft ons bespaard. Floris de Gelder is al na een jaar weg, lezen we op pagina 2, waar gewoonlijk het meest opmerkelijke nieuws van de krant staat. Op pagina 31 mag De Gelder vertellen over het hoe en waarom.

De Gelder heeft heel erg hard gewerkt, valt er te lezen. Zeg maar gerust: het was afzien. 'Het afgelopen jaar was een conceptueel jaar, waarin we met anderhalve man en een paardenkop hebben moeten doen waar je anders twee jaar over doet. Nu gaan we naar de operationele fase. Dat is minder mijn hobby, en daar kan ik mijn talent minder in kwijt'. Dat zegt de vermoeide directeur-bestuurder, die er inmiddels is achtergekomen dat het midden- en kleinbedrijf wel andere sores aan de kop heeft dan opnieuw geld te verstrekken voor een onduidelijk doel. Het gebedel van de voorloper van Arcadia, het discutabele fenomeen Culturele Hoofdstad, ligt nog vers in het geheugen. Hoe succesvol dat fenomeen werkelijk is geweest onderzoekt momenteel Geart de Vries, oud-directeur van het Historisch Centrum Leeuwarden. We zijn benieuwd.

De culturele ondernemers Sjoerd Bootsma en Immie Jonkman van Arcadia vinden het vertrek van De Gelder niet echt erg, vertellen ze in de krant. Haagsma noteert: 'Je moet er niet met drie directeuren bovenop blijven zitten als het niet nodig is. Dat slaat ook nergens op.' Van drie directeuren gaat Arcadia nu naar twee directeuren. Shell kan er met minder toe. Je vraagt je af waarom De Gelder ooit is aangesteld. Het had een mooie besparing op kunnen leveren.

Arcadia staat niet stil, ondanks het feit dat het gebedel bij het midden- en kleinbedrijf tot nu toe nog maar weinig heeft opgeleverd en somberheid lonkt. Een dag eerder was er ook al een publicatie over het aanstaande bomenfestival. Toen waren er al een paar vrijwilligers aan het slepen met de bomen. Oppervrijwilliger en bomenverplaatser Simon Andringa, die ook al zijn beste krachten inzette tijdens het evenement Culturele Hoofdstad, legt in een filmpje uit wat ons staat te wachten. Projectleider Han Jansen vult aan dat

het verplaatsen van 1000 kilo boom (boom en grond) niet niks is. Maar een keer aan de rol, de bak staat op een speciaal ontworpen voertuig, dan is het goed te doen. Ik neem niet aan dat de wandelende bomen de toenemende druk op de historische tuinen in de groene long van het Potmargegebied zullen doen verminderen. Bewoner van Achter de Hoven Piet Berndes, overleden in 2019, wees me ooit trots op een boom die hij nog geplant had. Ondanks zijn strijd voor de groene long achter zijn huis, zag hij het gebied steeds verder afkalven. Binnenkort worden er gewoon stenen gestapeld. De buurt wil het niet, maar het gaat toch gebeuren. Geen Floris die hierin verandering brengt.

De twee directeuren Bootsma en Jonkman moeten de inspanningen van de vrijwilligers met voldoening vanuit hun kantoorburelen hebben gadeslagen. Waarschijnlijk hebben ze zich, samen met De Gelder, op hun knieën geslagen van pret dat het hen toch weer is gelukt om vrijwilligers zo gek te krijgen om hun projecten uit te voeren en, niet onbelangrijk, media om ervoor uit te rukken in een poging om het midden- en kleinbedrijf toch nog in de goede stand te krijgen. En dat alles onder het motto: de nalatenschap van Culturele Hoofdstad moet gevierd worden.

Een opmerkelijke voetnoot in het stukje van pr-man Haagsma vormt de kritiek van Immie Jonkman op het project De Reuzen, het schouwspel dat in het Culturele Hoofdstadjaar door de organisatie werd beschouwd als dé topattractie. Wat krijgen we nu? Sjoerd Bootsma en Immie Jonkman reizen de hele wereld af om het 'succes' van Culturele Hoofdstad uit te venten (en hun eigen rol hierbij te belichten), maar de Reuzen zijn nu plotsklaps uit de gratie geraakt.

Waar anderen al ver voor de act hun verwondering uitspraken voor deze keuze, lijken Bootsma en Jonkman nu ook afstand te nemen van de bekende attractie. In de krant noteert Haagsma: Tot en met de Azoren toe verkondigen de twee directeuren dat er vooral geld moet worden gestoken in het 'mienskipferhaal' en net yn in grutte act as De Reuzen.'

Dat moet met terugwerkende kracht een klap in het gezicht zijn van onze voormalige burgemeester Crone, die zich de benen uit het lijf liep om het hondje Xolo aan de reuzenact toe te voegen. Kosten nog moeite werden gespaard om het evenement vlekkeloos over het voetlicht te krijgen. Crone bedelde wat af. De media werden in stelling gebracht. En nu achteraf op onze kosten op de Azoren een beetje nuffig doen over de Reuzen?

Bootsma en Jonkman lijken wel stofzuigverkopers. Net als Ruben Bosch, directeur van het festival Welcome tot the Village, passen zij hun verhaal aan als het hen beter uitkomt. Bosch, inmiddels ook al opgestapt, was verontwaardigd (LC, 4 oktober) dat de rechter de natuur liet prevaleren boven het festival. Dat festival dat in de markt werd gezet met termen als duurzaam, circulair, het verbeteren van de wereld en het minimaliseren van de ecologische voetdruk. Hè, wat vervelend nou dat de rechter dit laatste allemaal onderschrijft en juist daarom het festival in de Groene Ster afblaast.

Op de een of andere manier zit Leeuwarden niet in de juiste vibe als het om festivals gaat. Is het felbegeerde predicaat festivalstad al binnen? En als dat zo is, hoe verhoudt 'Leeuwarden Festivalstad' zich tot andere festivalsteden? Of doen we allemaal ongeveer hetzelfde? Met andere

woorden: wat is onze identiteit als festivalstad? En welke parameters worden hierop losgelaten om een en ander te meten? Bij een forse investering zoals hier plaatsvindt zal toch een monitoring en een weging moeten plaatsvinden? Of doen we het, net als dat organiseren, uit de losse pols? Onafhankelijk tellen en meten is hier nog niet tot kunst verheven.

Wat we in Leeuwarden wél doen is het presenteren van losse elementen met wisselend soortelijk gewicht die standaard kritiekloos worden bejegend. Media doen in optocht mee en wisselen distantie in voor ongebreideld enthousiasme. Ondanks dit alles en de forse subsidies die jaarlijks worden toegekend is er nog altijd geen overtuigend cultureel fundament waar we mee vooruitkunnen. De organisatoren van de losse elementen vergaderen zich suf en laten zich maar al te graag leiden door de waan van de dag, waarbij ze hun festivals en evenementen omhangen met modieuze, bij subsidiegevers goed in het gehoor liggende, boterzachte frases. 'Oude cultuur' mag aanschuiven, maar wél op hun condities.

Vrijwilligers vormen bij dit alles de sluitpost. In jargon worden deze belangrijke steunpilaren 'de handjes' genoemd. Voor een fooi inzetbaar. Deze 'handjes' zijn ook al jarenlang in touw bij de gerenommeerde en stevig gesubsidieerde instituten zoals schouwburg de Harmonie en popzaal Neushoorn, waar eveneens een brisante ontwikkeling ontbreekt die de Leeuwarder culturele infrastructuur zou kunnen versterken. Zo is onder meer de commerciële koekenbakker Robèrt van Beckhoven van Heel Holland Bakt geprogrammeerd. Ook bij Van Beckhoven, hij bakt ze bruin waar je bij staat, staan gek genoeg 'de handjes' weer klaar.

Arcadia zal druk op Potmargegebied niet verminderen

Wat doet de commerciële koekenbakker Robèrt van Beckhoven in onze zwaar gesubsidieerde Harmonie?

GEMEENTE BEDRIJFT POSTZEGELPOLITIEK

Door Andries Veldman • Beeld Anton Feddema

'Wy binne noch net klear, foarsitter. Dit is it begjin'. Douwe Snoek liet er tijdens de vergadering van Plaatselijk Belang Grou in hotel Oostergoo geen misverstand over bestaan: de relatie tussen het dorp Grou en de gemeente Leeuwarden is verre van rooskleurig. De kritiek samengevat: de gemeente bedrijft postzegel-politiek en wil niet wachten op een totaalvisie op het dorp.

Op diezelfde avond, vier oktober, werd tien kilometer verderop in het stadhuis van Leeuwarden een wijziging van het bestemmingsplan Nijdjip e.o. goedgekeurd. Tegen de wens van het Kernteam (een vertegenwoordiging van directe omwonenden, zeilverenigingen en Plaatselijk Belang) in ging de raad akkoord met het sloop- en bouwplan van onder meer woningbouwcorporatie Elken. Het Kernteam had geadviseerd om op de pauzeknop te drukken in afwachting van een totaalplan. Nu dreigt het gevaar dat het ene plan het andere in de weg zit. Volgens enkele betrokkenen in hotel Oostergoo is de raad 'door de knieën gegaan' nadat zij 'gechanteerd werd met sociale woningbouw'. Er is op het laatste moment 'powerplay' gespeeld. 'Men is bang om 'nee' te zeggen tegen sociale woningbouw, terwijl er een beter plan uit kan rollen met verbinding tussen de Blikpôle en het Nijdjip', zegt Sije van der Meulen, lid van het Kernteam.

De avond was nog wel zo feestelijk begonnen. Voor de deur van het charmante hotel aan het water, de Rjochte Grou, stond de spiksplinternieuwe, kleurige Grou Mobyl geparkeerd, een elektrische Peugeot Partner, bedoeld voor hen die over geen auto beschikken maar zich toch zelfstandig (met chauffeur) willen voortbewegen. In de hal controleerde hotelier Marcel Oost, net tijdens een golfstoernooi tot wereldkampioen oefenswing gekroond, de coronabewijzen. Op de tafels stonden de oranjekeuken klaar. Niets wees erop dat de eerste live-vergadering van Plaatselijk Belang sinds corona een stevige kluif zou worden, niet in de laatste plaats voor de organiserende vereniging zelf.

Hoewel voorzitter Janke Sietsma de touwtjes stevig in handen hield en de vergadering soepel leidde, werden zij en haar vereniging herhaalde malen gewezen op zaken die volgens enkele leden scherper hadden moeten worden verwoord in de richting van de gemeente Leeuwarden. De Kerngroep Ontwikkelingen

voormalige Groene Kruis-locatie, die bestaat uit Sije van der Meulen, Bas Hof en Lútsen Melein, had verwacht dat Plaatselijk Belang eerder en vasthoudender het afwijkende standpunt over dit gebied op het bordje bij de gemeente Leeuwarden zou hebben gelegd. Al in 2018 is over deze kwestie aan de bel getrokken. 'Se fleane us op it gemeentehûs oan

alle kanten foorbij.' De kritiek op het eigen bestuur laat onverlet dat de grote boosdoeners tien kilometer verderop zitten. Deze stadse bestuurders wordt verweten niet te handelen naar een totale visie op het dorp, met meel in de mond te praten en hun oren te laten hangen naar bepaalde personen. Met democratie heeft dit alles weinig van doen.

Ook over de tweede woningen, vooral gesitueerd rond de kerk en in de wijk Oosterveld, werd Plaatselijk Belang aangesproken. Oud-huisarts Vochteloo had zich ruimschoots verdiept in de materie, en veegde met een inventarisatie van de gemeente, waarin men slechts tot de som van tien airbnb-woningen kwam ('ik tel er wel dertig'),

Vijf belangenclubs vormen een prachtige speelbal voor de gemeente Leeuwarden

*Tuinaanleg
Tuinonderhoud
Tuinontwerp*

**KOLTHOF
HOVENIERS**

JOHANNES KOLTHOF
06-11152008
WWW.KOLTHOFHOVENIERS.NL

*voor al uw
tuinwensen!*

BELUISTER DE NIEUWE PODCASTS OP LIWWADDERS.NL

MET **JAN HIEMSTRA** VAN HET MARKETINGBEDRIJF LOCALINK PRATEN WE OVER ONDERNEMEN EN TAL VAN ANDERE ZAKEN. LOCALINK INTRODUCEERDE HET BEROEMDE STIEGL BIER IN NEDERLAND. HET WERD EEN AVONTUUR MET NOG ALTIJD EEN ONZEKERE AFLOOP. JAN HIEMSTRA EN ZIJN ZAKENPARTNER SEM HOLTkamp ORGANISEERDEN OOK EEN FRAAIE ONDERNEMERSBEURS IN CRYSTALIC. OOK HIERAAN KLEEFDEN HAKEN EN OGEN.

DEN ZOU WORDEN GEBOUWD OM DE UITGAVEN BINNEN DE GEMEENTE TE HOUDEN. LUISTER NAAR ZIJN PLANNEN VIA DE PODCAST.

MET **FRANK ZIJLSTRA** VAN INTERNETBEDRIJF BÉYONIT PRATEN WE OVER DE NOG ALTIJD NIET BENUTTE MOGELIJKHEDEN VOOR ONDERNEMERS VAN HET INTERNET. BÉYONIT ZETTE DE BEZORGDIENST 058BEZORG.D.NL EN 058.NL IN DE MARKT. HIJ ZOU WILLEN DAT ER EEN VIRTUELE MUUR OM LEEUWARDEN

HORECAMAN **IDO SIDERIUS** VERTELT OVER HET ONTBREKEN VAN VAKMANSCHAP IN HORECABEDRIJVEN. OOK HET TOEZICHT OP DE JONGE KLANT IS GEHEEL VERDWENEN. DAT WAS VOORHEEN BETER GEREGLD, ALDUS SIDERIUS.

SCHILDER **ROOSMARIJN HARING** VERTELT OVER HAAR WERK DAT MOMENTEEL HANGT IN CAFÉ Z AAN HET ZAAILAND. HARING VERTELT OOK OVER HAAR BEDRIJF GEODOMEIN EN OVER HET DUINLANDSCHAP. KIJKEN IS DE KUNST BIJ ROOSMARIJN HARING.

IN GROU

de vloer aan. Hij miste de kwestie op de agenda van Plaatselijk Belang.

Dat de proefboringen van Vermilion, de beursgenoteerde energie-onderneming uit Canada, weer opgestart worden riep bij een deel van de Grousters herinneringen op aan eerdere boringen die alles behalve vlekloos verliepen. Een punt van grote zorg, volgens een van de aanwezigen. Het jongerenwerk in Grou ziet voor een deel van de doelgroep eveneens het zwerk drijven. Door allerhande bezui-

drijven in Drachten waarvan de economische toekomst beperkt lijkt. De provincie koopt al grond aan en verbindt een oud plan aan de CO2-reductie. Eureka, wordt er op het provinciehuis geroepen. De statenleden mogen nog even tekenen bij het kruisje. Douwe Snoek: 'De trein rijdt gewoon door.' Plannen met elkaar verbinden zonder democratische legiti-mering lijkt het devies te zijn.

Wat was er nog meer actueel in Grou? Het dorp is mordicus tegen de aanleg van recreatiewonin-gen op het Halbertsmaterrein.

'Se fleane us op it gemeentehús oan alle kanten foorbij'

nigen piept en kraakt het, zei Plaatselijk Belangbestuurslid Drieseréé Dijkstra. Voor een deel van de jongeren is de hoop al opgegeven. 'Met de 20-plussers kunnen we al niks meer', zo had Drieseréé vernomen van de jongerenwerkers.

Alsof het nog niet genoeg was, speelde de ingrijpende verandering van de vaarwegen rond Grou een niet onbelangrijke rol tijdens de vergadering. Het onderwerp met de naam Hege Warren werd slechts even aangestipt, maar volgens enkele aanwezigen wordt het plan geknipt zoals het genaaid is. Zonder er al te veel ruchtbaarheid aan te geven is men op het provinciehuis van Leeuwarden druk doende de vaarweg naar Drachten te laten lopen via een omstreden route. En dat allemaal voor drie be-

Projectontwikkelaar Arcus Zuid uit Oirsbeek heeft plannen voor de grote, al jaren braakliggende, locatie recht tegenover het dorp, naast het voormalige gemeentekantoor, waar nu milieucontrole-instituut FUMO zetelt. En dan is er nog de woonarkenproblematiek van de familie Kuperus op de Burd en het parkeren in Grou.

Wellicht dat het jarenlange parkeerprobleem in de watersportplaats het beste aangeeft wat er bestuurlijk aan schort. Grou kent maar liefst vijf belangenclubs: Plaatselijk Belang, Businessclub, Grou Breed (van hieruit: Visie Grou) en het Kernteam. Clubs die elkaar soms tegenwerken. Of zoals in het dorp wordt gezegd: Grou wurket mei elkoar, mar net foar elkoar. Vijf clubs in één dorp. Ze vormen een prachtige speelbal voor de gemeente Leeuwarden.

'Zet de ontwikkelingen op pauze om onomkeerbare besluiten te voorkomen'

Van vuilstort naar aantrekkelijk recreatiegebied, zo luidt de presentatie van Het Kernteam Ontwikkelingen voormalige Groene Kruis-locatie in Grou. Van de fysieke vuilstort is inmiddels geen spoor meer te bekennen; de hoop bestuurlijke onzindelijkheid wordt evenwel steeds groter. Het watersportdorp Grou heeft te maken met een groot aantal onopgeloste kwesties waarbij belangenpartijen (in en van buiten het dorp) elkaar bestrijden. De kwestie voormalig Groene Kruis-locatie is er een van.

In 2017 ontving de gemeente Leeuwarden het verzoek van particuliere investeerder Van der Hoek en van de J.P. van de Bent stichting om 16 zorgappartementen te bouwen op de locatie van de voormalige kerk aan de Kievitstraat in Grou, grenzend aan het Wilhelminapark. Deze plannen werden doorkruist door het verzoek van de Erfgoedvereniging Heemschut en de vereniging Aed Levwerd, die het voormalige kerkgebouw als gemeentelijk monument wilden bestempelen, dit om het gebouw te behoeden voor sloop. Zo geschiedde. De gemeente Leeuwarden voelde zich daarna verplicht om de initiatiefnemers een andere locatie aan te bieden. In een brief van 5 september 2019 schrijft sectormanager Homme de Jong (inmiddels bevorderd tot algemeen directeur): 'Het college vond dat die keuze (de keuze voor gemeentelijk monument) gepaard moest gaan met het bieden van een alternatieve bouwlocatie.' Waarom de gemeente zich verplicht voelde om een alternatief aan te bieden wordt niet duidelijk. Of de gemeente de nieuwe locatie exclusief kan aanbieden aan één gegadigde is discutabel. Waarom de gemeente niet eerst overleg heeft met de omwonenden van het aan te bieden alternatief, of met Plaatselijk Belang, wordt eveneens niet duidelijk.

In de brief, een verslag van een 'verhelderend gesprek' waarbij aanwezig waren van de gemeente Leeuwarden de wethouders Feitsma, Douwstra en De Haan en de ambtenaren De Jong en Wagstaff. Plaatselijk Belang was vertegenwoordigd door Kinderman, Leenstra en Snip, wordt overigens gesteld dat er 'geen onomkeerbare afspraken' zijn gemaakt. Alles lijkt nog mogelijk. Dat wordt anders wanneer het plan breder wordt getrokken en het gebied Nijdjipstrjitte deel gaat uitmaken van de plannen.

De omwonenden van de voormalige vuilstort, die onherkenbaar is getransformeerd in een kleinschalig recreatiegebied, zien de bui al hangen. Er wordt besloten om een Kernteam op te richten om de ontwikkelingen in brede zin in kaart te brengen. Sije van der Meulen van het Kernteam: 'In de afgelopen

jaren is veel geld (Friese Meren-project/Staande Mastroute) geïnvesteerd zodat er een aantrekkelijk verblijf- en recreatiegebied is ontstaan. Goed voor de ontwikkeling van Grou en de werkgelegenheid. Daarnaast is het een dynamische verzamel- en ontmoetingsplek voor uiteenlopende watersportevenementen en zeilwedstrijden. Bezoekers en gasten van het Theehuis en klanten van watersportbedrijf Anja en zeilcentrum Grou/Meat & Eat parkeren er hun auto. Voor deze bedrijven zijn parkeerplaatsen op loopafstand van levensbelang. Ook de auto's en boottrailers van wedstrijdzeilers moeten er kunnen staan. Als dat niet meer kan, komen ze niet meer en gaat de opgebloeide zeilsport ten onder.'

Het Kernteam is verbolgen over het verbinden van de voorgenomen nieuwbouw op de Groene Kruis-locatie met het gebied Nijdjipstrjitte en laat dit weten in een brief van 8 december 2020 aan de gemeenteraad (Voorontwerpbestemmingsplan Grou). Op 30 augustus van dit jaar nodigt het Kernteam leden van de gemeenteraad van Leeuwarden uit voor een informatieve bijeenkomst in het Marit Bouwmeester zeilcentrum aan de Blikpôle, het gebied in kwestie. In de uitnodiging zet het kernteam alle zaken nog even op een rij. Men is ondertussen geïnformeerd over het collegestandpunt dat voor wijziging is van het bestemmingsplan Nijdjip. Het Kernteam schrikt van deze voortvarendheid. Voor het Kernteam is dit besluit onbegrijpelijk ook omdat er vanuit de gemeente Leeuwarden nog gevraagd is om onderbouwing van bepaalde standpunten. In reactie op deze vraag vond het Kernteam het gerechtvaardigd om ook aan de gemeente Leeuwarden te vragen om nadere onderbouwing van hun voornemens te overleggen. Dit laatste bleef uit. Restte de uitnodiging aan de raadsleden om in het zeilcentrum kennis te nemen van de slepende en onverkwikkelijke kwestie. Een uitnodiging met een duidelijk doel: zet de ontwikkeling op pauze om onomkeerbare besluiten te voorkomen. Sije van der Meulen: 'In Grou zijn er in het verleden meerdere onomkeerbare besluiten genomen waarvan we spijt hebben en nog steeds de pijn ervaren.'

Hotel-Eetcafé Duhoux *sinds 1916*

• ETEN • DRINKEN •
• SLAPEN • GENIETEN •

GREATE BUORREN 4-8 • 9088 AE WIRDUM (FRIESLAND)
TEL: +31 (0)58 255 15 13 • EMAIL: INFO@HOTEL-DUHOX.NL

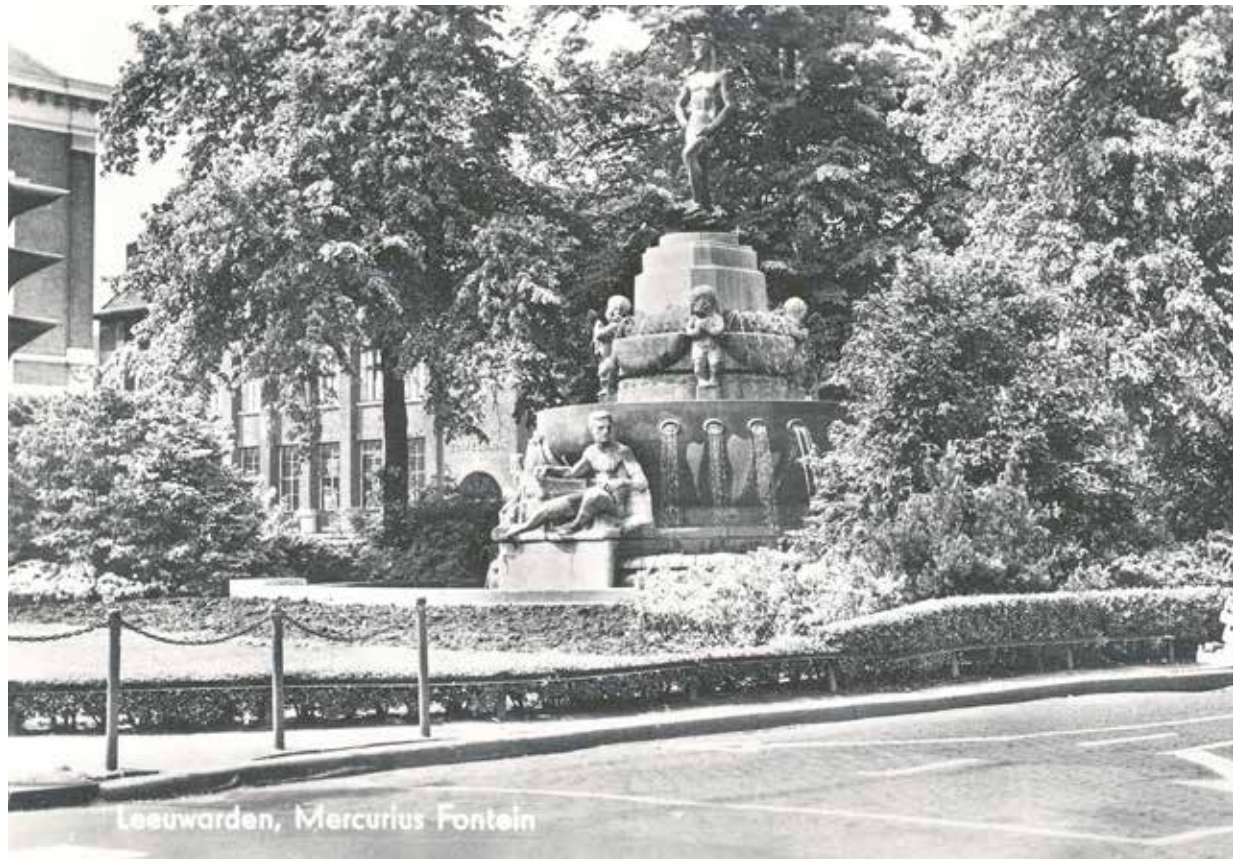
O De idylle van een kalme provinciestad

O Zowaar een beetje groen gebleven

Door André Keikes • Foto Historisch Centrum Leeuwarden

VALT ER NOG WAT TE DROMEN IN LEEUWARDEN?

Je kent dat wel uit advertenties: gepraat en gezang over droomhuizen, droomkeukens, droomreizen. Fabrikanten en reclamemakers menen te weten wat dromen voor ons betekent. Maar wat zij met dromen bedoelen is gewoon inspielen op hebberigheid. Dromen bij klaarlichte dag, dagdromen dus, gaat eerder over mijmeren, je gedachten laten zweven, aangevuld met mooie herinneringen. Maar waar de stad heel erg is veranderd, verzakelijkt, versteend, ontgroend, valt dat nog niet mee. Waar zijn bijvoorbeeld toch al die statige bomen en vriendelijke plantsoentjes gebleven?

De auto kreeg steeds vaker voorrang

Waar nu het uit staal, glas en beton opgetrokken winkelcentrum Zailand staat, kon je in de jaren zestig op een bankje zitten met achter je de Mercuriusfontein in een klein plantsoen met bomen en bloeiende blommetjes, laag heggetje erom, klaar. De idylle van een kalme provinciestad, waar slechts een enkeling een auto bezat. Die enkeling kon zijn glimmende wagen dan parkeren op een piepklein parkeerterreinje aan de westkant van de fontein dat eerst ook onderdeel van het plantsoen uitmaakte. Zo is de ontgroening en verstening hier waarschijnlijk begonnen: de auto kreeg steeds vaker voorrang.

Op dat bankje zat je dus ooit in een plantsoen, later op tegels met zicht op auto's. Dat lijkt nu heel vreemd, uitzicht op een parkeerterrein, maar een automobiel bekijken dat was wat in die jaren en het waren er ook maar een handvol. Achter die auto's stond het langgerekte, maar uiterst smalle busstationnetje van de zogeheten Stadsdienst. Pal voor de achteringang van V&D. Je kon na het uitstappen dus zo door naar het onaantastbaar gewaande warenhuis, destijds nog in niets te vergelijken met het aftandse restant dat een paar jaar geleden zijn deuren sloot.

Wandelend rond de Mercuriusfontein in het groen, kon je een beetje in de verte staren, dromen.

De fontein is er nog steeds, al spuit hij slecht en ligt hij vaak vol plastic troep. Hij is wat opgeschoven en vrijwel alle groen eromheen is verdwenen. Wat resteert, is een amechtig ademde boom tussen een veelvoud aan verkeer. Bepaald geen plek om te dromen. Bomen waren in die dagen nog heuse, om hun karakter gewaardeerde persona-

ges en geen lastig straatmeubilair dat zelfs ondergeschikt is aan lantaarnpalen.

Iets meer richting gracht, had je nóg een plantsoentje. Als je op het door vriendelijke heggetjes omzoomde terras van hotel-restaurant Amicitia zat, had je er een fraai uitzicht op. De schaduw van de hoge bomen waren

vroeg op de dag zichtbaar op de voorgevel van de Beurs. Met een kop koffie kon je er even mijmeren. Het markante witte hotel Amicitia bestaat niet meer, de heggen zijn weg en ook het van gras, bloemen, bomen en struiken voorziene plantsoen, waar fietsers doorheen konden peddelen. Nu bestaat die omgeving vooral uit steen, waarlangs je per

DE RODE LOPER boekenpassage

TIENTALLEN NIEUWE BOEKEN

- * De beste tv-interviews samengesteld door Sonja Barend
- * 100 ondernemerslessen, Annemarie van Gaal
- * Bridget Jones' Baby, Helen Fielding
- * Ed van Wijk, fotograaf van Den Haag
- * De lessen van mevrouw Lohmark, Judith Schalansky
- * 65 jaar Wegenwacht
- * Bladenmakers en makers van bladen, vijftig portretten
- * Voor de troon wordt men niet ongestraft geboren, Dorine Hermans en Daniela Hooghiemstra
- * De journalistieke loopbaan van Rimmer Mulder

Heeft u nog oude (kapotte) gouden of zilveren sieraden? Ze zijn veel geld waard!!

Kapot, versleten, onbruikbaar, wij bieden u een eerlijke sloop prijs.

Gouden en zilveren sieraden en munten kopen wij in voor een samen met u te bepalen prijs.

Kom vrijblijvend langs.

**GJ VAN ARK
JUWELIER**

Nieuwestad 18-20 Leeuwarden 058 212 92 91

www.gjvanarkjuwelier.nl

DONDERDAGAVOND KOOPAVOND GEOPEND

O Een rustig, haast schilderachtig hoekje

De boeh- en meueu- geluiden verdwenen met het einde van die oude veemarkt

auto naar de parkeergarage onder het Zaailand rijdt. Absoluut geen plek meer om te dromen. De Oude Veemarkt was in die tijd, de naam zegt het al, de veemarkt. Levend vee, zomaar op straat. De Frieslandhal, later FEC, nu WTC Expo, maakte er een einde aan. Begrijpelijk, maar de karakteristieke bewegingen, geuren en de boeh- en meueu-geluiden verdwenen met het einde van die oude veemarkt. Er werd later breeduit geparkeerd. Nu staat er het alweer jaren verlaten gebouw van Aegon, inmiddels woonplek van talrijke studenten. Een mooie oplossing voor deze tijd, maar er valt tussen al dat steen, glas en beton niet veel meer te dromen. Het heringerichte Stationskwartier met terrassen en de beelden van Jaume Plensa's Love is echter goed gelukt en zowaar een beetje groen gebleven.

Natuurlijk kun je jezelf in deze verzakelijkte tijd volgielen, dat helpt wel, al spreek je in dat geval eerder over roes dan droom. En als je verliefd bent, maakt het natuurlijk ook weinig uit waar je zit. Dan kan zelfs de oude vuilstort op bedrijventerrein Schenkenschans nog tot in lengte van jaren een plek zijn om weg te zweven, maar dat is wat anders. Hier gaat het over de vraag of de stad je behulpzaam kan en wil zijn om nog een beetje te dromen.

Begin jaren zestig, toen de oude elektriciteitscentrale van het PEB nog overeind stond, dus ver voor de huidige, uit steen, staal en glas opgebouwde kooppoot werd gebouwd, zaten er vaak mannen in het kanaal te vissen. En wie niet viste, keek naar de vissers. Het was er goed hengelen, want het water was en is er net even warmer dan elders door de aanwezigheid van Koopmans en 'de Condens'. Mogelijk dromen zelfs de vissen daar even van warme wateren onder palmbomen. Ooit was de Tweede Kanaal(s)brug

een gietijzeren draaier, zoals nu de Eerste Kanaal(s)brug nog is. Omdat er nog geen kooplustigen met hun auto's langsraasden, was het een rustig, haast schilderachtig hoekje. Je kon er gemakkelijk even wat zitten filosoferen, bijvoorbeeld over president John F. Kennedy in Berlijn en wat hij nou bedoelde met 'Ich bin ein Berliner'. Dat klopt toch niet voor een Amerikaan? Dan had hij ook wel kunnen zeggen 'Ik bin un Liwwadder', waarom zei hij dát nou niet?

Maar laten we eerlijk zijn: niet alles was zo fijn destijds. Welke gedetineerde droomde er in de oude gevangenis in die tijd? Een enge plek was het, welbeschouwd. Als je opgroeide in Leeuwarden zag je hem nauwelijks bewust. Maar als je erop gewezen werd door een bezoeker: 'hé joh, wat is dát nou?', dan beseft je opeens wat een indrukwekkende steenklomp daar stond. Nu kun je er op het terras aan het water zitten bij Proefverlof. Dromen is er dus nu wel mogelijk. En dat niet ver van het oude Amicitia-terras met de heggetjes.

En zo zijn er wel meer plekken die onaangestast bleven voor dromers, denk aan de Prinsentuin, de Plantage, het Rengerspark of juist een droomplek zijn geworden. De oude, roomwitte Harmonie met zijn boogramen en negentiende-eeuwse uitstraling is er niet meer, maar wat let je om daar aan de gracht even te gaan zitten op dat nooit echt gebruikte, naar het water aflopende 'terras'. En ook al ligt de Kinderboerderij inmiddels aan alle kanten ingeklemd tussen zakelijke gebouwen en heel veel verkeerswegen en is alle groen niet meer een schaduw van hoe het daar ooit was, het blijft zelfs dan een wonder als je als kind voor het eerst een big in de ogen kijkt.

DONATEURS ZIJN BROODNODIG VOOR GOEDE JOURNALISTIEK

- WIJ BEDANKEN (NIEUWE) DONATEURS HARTELIJK VOOR HUN BIJDRAGE (VERMELD UW ADRES ALS U – NA CORONA – BELANGSTELLING HEEFT VOOR ONZE DONATEURSBIJENKOMST)
- DOE MEE, DONEER! KIK OP WWW.LIWWADDERS.NL

Eens een Leeuwarder...

Door André Keikes • Beeld André Keikes

Wat is nou precies een bekende Leeuwarder? Sterker: wat is een Leeuwarder? Er zijn zo veel varianten. Je hebt fulltime-Leeuwarders, deeltijders, freelancers, neo-Leeuwarders, post-Leeuwarders, interim-Leeuwarders en ook would-be-Leeuwarders. Ik ken zelfs een Leeuwarder te Lelystad, die consequent Liwwadders praat met zijn (niet in Leeuwarden geboren) papegaai.

Ik teken ze in ons aller biotoop: de straten en stegen, kades, pleinen, huizen en gebouwen van deze stad. Ook stadgenoten die ons ontvallen zijn, maar door gerichte gebruikmaking van ons geestesoog blijven voortleven in de wereld van nu. Een Leeuwarder is, laten we het daar op houden, iedereen die 'wat heeft' met Leeuwarden. En verder geen gemopper, geklaag of kritiek op mijn keuze, die is wat-ie is, al had het natuurlijk ook een totaal andere selectie kunnen zijn.

DEEL 2 Johan Doodkorte

De winkel in alles wat tikt aan de Nieuwestad 25 is een plaatselijke icoon sinds 1856. Johan Doodkorte nam de zaak in 1971 over van zijn vader Leo en veranderde niets. Zelfs de naam Leo Doodkorte bestaat tot de dag van vandaag. En in die onveranderlijkheid zit hem nu juist de kracht. Buiten zie je de vele tientallen horloges en klokken, maar ook allerlei andere zilveren siervoorwerpen, binnen gaat het gewoon verder, al kun je dat van buitenaf niet goed zien. De kabinetjes zijn discreet gesloten met gordijntjes. Binnen loop je de kans dat het felle waakhondje aan je broekspijpen gaat hangen, maar je moet wat over hebben voor zo'n ervaring. Liwwadders is de gebruikte spreektaal, maar Nederlands mag ook.

aan de Nieuwestad

DE RODE LOPER boekenpassage

WAAR IN OPGENOMEN ANTIQUARIAAT FRIESLAND VAN OKJE DE GROOT EN HYLKE HOUTSMA

EVEN EEN POTJE SCHAKEN? KOM LANGS!

ORIGINELE KUNSTWERKEN KIJKEN EN KOPEN VAN Jason Stuurhaan, Hilda van der Veen, Wauter van der Loos, Henriëtte ter Horst, Renee van Bezooijen, Anita Vogel, Anton Feddema, Simon van der Woude, Hanneke Fonteyn, Frans Meijer

AGENDA

BINNENKORT LIVE TE VOLGEN

(o.v.b. coronamaatregelen)

MATCH OM HET WERELDKAM- PIOENSCHAP SCHAKEN:

♦ 24 november – 16 december
aanvang 13.30 uur

♦ **NK SCHAKEN:** 26 november

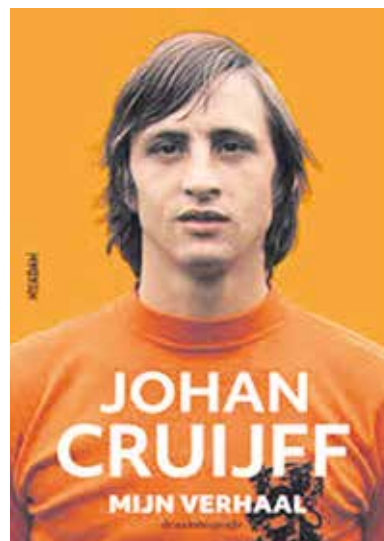
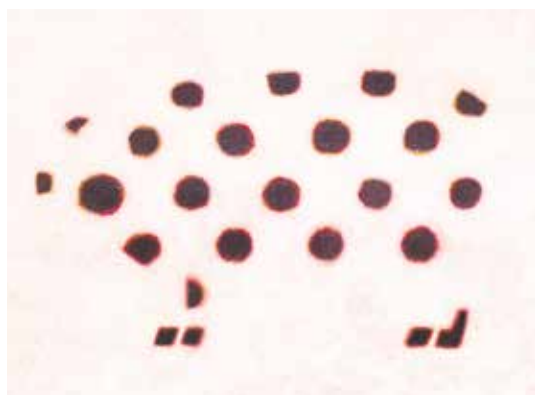
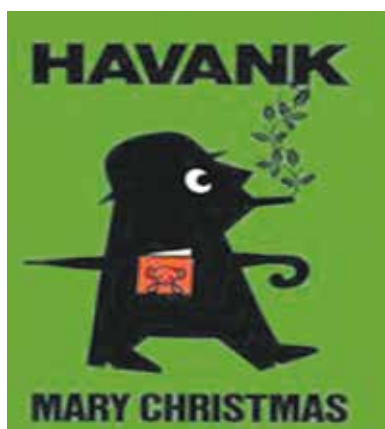
3 december – aanvang 13.30 uur

♦ Eerste thuiswedstrijd schaak-
viertal De Rode Loper: donderdag
9 december – aanvang 19.45 uur

derode+loper

SINT JACOBSSTRAAT 32
TUSSEN TREINENPASSAGE
EN FIETSENSTALLING
GEOPEND

WO DO VR ZA 11 U – 17 U

Aly van der Mark brengt waagstuk

Twee Vrouwen Twee levens tot goed einde

Door Aafke Linting

Met het boek 'Twee Vrouwen Twee Levens' heeft Aly van der Mark een waagstuk geleverd. Veel mensen krabben zich eens achter het oor bij het idee om over de eigen familie te schrijven. Misschien scheelt het wanneer het aangetrouwd is. Gelukkig heeft Ids haar man, voor zover bekend, geen bezwaar gemaakt, hij zal ook wel wat gewend zijn na haar magnifieke boek over de Vlaskamptuinen van zijn voorouders.

DE ENIGE KLEINDOCHTER VAN JESKE, NET ZO'N BEAUTY ALS HAAR GROOTMOEDER?

Wat dit boek bijzonder maakt, is de combinatie van wetenschappelijk onderzoek en het persoonlijke. Duidelijk is het VdM haar keus om twee vrouwen uit die grote familienetwerken te lichten. Niet gemakkelijk, van 'gewone' vrouwen is, zeker in de tijd van 1800 tot 1900, weinig individuele kennis te vinden. De lichte irritatie die bij VdM doorklinkt dat Doeke Hellema, man van de ene hoofdpersoon Janke Diderika, dagboeken volschreef en er van zijn vrouw niet één briefje wordt teruggevonden laat voor mij mooi zien hoe moeilijk het is om niet aan eigen invulling te gaan doen. Maar ze is streng voor zichzelf, de feiten moeten het verhaal vertellen. Zodra onbekend terrein moet worden overgestoken bedient ze zich van vragen: kan bij de veroordeling van de andere hoofdpersoon, Jelske, sprake zijn van jaloezie bij de aangeefster gezien de bij elkaar liggende leeftijden?

Het is ontzettend knap hoe VdM door jarenlang niet-aflatend onderzoek langzaam van de twee vrouwen contouren laat oprijzen uit een mist van meer dan een eeuw dik.

Waarom de een een beter lot trof dan de ander kleurt ze in met de omstandigheden van destijds. Jelske's vader gaat door in een beroep dat z'n bestaansrecht verliest, Janke's vader stort zich in zware studies om te ontkomen aan armoe en klimt op tot notabele in Wirdum.

Daarbij raakt het wereldgebeuren allen; Napoleon verordeneert de opheffing van de Universiteit Franeker, weg mooie baan als hortulanus. De lucratieve boter-export naar Engeland stort in en daarmee ook de opdrachten van de welvarende boeren voor luxe tuinoontwerpen. Oorlogen leidden tot het remplantensysteem, de kans voor de (iets) rijkere om aan het slagveld te ontkomen. Kwalijk vinden we nu, maar in Friesland kan met de-

Het vuil en de armoe van de sloppen is dusdanig historisch onderbouwd dat de luizen en vlooiën haast te tellen zijn

ze afkoop de familielijn worden voortgezet.

Deze wetenschappelijk invulling vergt ook wat van de lezer, er zit zoveel in dit boek dat nieuwsgierig maakt dat je aan herlezing doet om de puzzel goed te krijgen. Wat je overigens weer met vragen opzadelt: sprak Janke nog Fries met haar Doeke, terwijl ze voor dove dochter Magdeltje tolkte in liplezen in hun volledig Nederlandstalige (ze woonden later in Leiden) omgeving? Hoe kon Jelske, die zeven van haar acht kleintjes 'te hôf' bracht, het later verdragen om baker te worden? Er zijn mensen van minder gek geworden. Het vuil en de armoe van de sloppen in Utrecht, waarin ze terecht was gekomen, is dusdanig historisch onderbouwd dat de luizen en vlooiën haast te tellen zijn.

VDM DUIDELDE NOTA BENE EEN FILM UIT 1924 VAN DE BLOKHUISPOORT OP, WAARIN DE MORES VAN HET EERDERE GEVANGENISWEZEN TE ZIEN WAREN. JESKE MOET ZO OOK EEN ZOGENOEMDE CELKAP HEBBEN GEDRAGEN WANNEER ZE UIT DE EENZAME OPSLUITING NAAR DE KERK MOCHT.

De beschrijving van de persoonlijke speurtocht van VdM maakt het boek leesbaar en spannend. Duidelijk is het haar hand die het collectief van mede-auteurs leidt, geen geringe opgave om zoveel verschillende invalshoeken tot een geheel te maken. De compassie bindt, het scherpe oog voor de

menselijke factor. Als een psychiater, met het inzicht van die tijd, aantekeningen maakt over de opname van Jelske, springen je, met VdM, de tranen in de ogen.

Tastbaar staat daar, na anderhalve eeuw, een vrouw met emoties en gevoel.

EEN MIRACULEUS OPGEDOKEN POEZIEALBUM VAN JANKE DIDERIKA TOONT EEN STICHTELIJK VERSJE VAN HAAR ZUS, MÈT DNA, WANT HET KUNSTIG BIJGEVOEGDE VLECHTJE IS VAN HAAR EIGEN HAAR!

Waarde zuster! met genoeg
Druk ik op dit albumblad,
't zegel onzer beider vriendschap,
Dat mijn hart naar waarde schat.
De band die ons moet binden
Als zusters naauw en teer,

Zij steeds bij ons te vinden
En schenkt ons vreugd en eer.
En daar wij steeds gescheiden zijn,
Zoo neem dan uit mijn hand,
Dit vlechtje, 't zij u van mijn trouw,
Het duurzaamst onderpand.

Andere Overheid met drie soorten

Van een redacteur • Beeld Anton Feddema

Wachten op de nieuwe overheid Of wachten op Godot?

In Leeuwarden is de discussie over de Andere Overheid herleefd. In de stukken staat het steeds met hoofdletters geschreven. Is dat verdiend? Het moet nog blijken. Een symposium in de immense ruimte van de nieuwe opwekkingskerk aan de mr P.J. Troelstraweg beoogde inwoners, ambtenaren en bestuurders nieuwe wegen te wijzen.

DAGVOORZITTER ALS KNOPENDOORHAKKER

De zaal was in schemerduister gedompeld. Zo'n 150 aanwezigen kregen allereerst een langdurig toneelstukje gepresenteerd. Voor en op het toneel – onder een ingenuwe belichting – bewoog zich een zwerverachtig type in traag tempo (symbolisch voor de overheid en het leven, zo sprak hij) achter een rollator tussen hekken en obstakels. Aan de voeten opzichtige groene sloffen en op het hoofd een soort mijnwerkerslampje, waarmee hij zijn zware pad verkende. Deze zoekende mens ontpopte zich vervolgens tot knopendoorhakker die met een bijl in het meubilair te keer ging. Een verbeelding van de verdwaalde burger in het labyrint van de overheid. Dat dacht, desgevraagd, de buurvrouw.

Deze zwerver trad verder als dagvoorzitter op. Hij deed dat met verve. En leek zelf ook nogal te genieten van zijn rol als discussieleider alsmede entertainer. Zo smeedt hij blokken in de zaal waar een microfoon in was verstopt. Wat hadden we een plezier.

HET SUCCES WORDT WEER VROEG GEVIERD

Wat een ambiance! Aan het eind van de zitting – na behandeling van een vijftiental 'casussen' in

groepjes van gemengde samenstelling, bewoners, ambtenaren en bestuurders, en daarna een lopend buffet, met keuze uit drie soorten stampot – werd het succes al gevierd. Over een jaar moeten we dit weer doen, sprak de voorzitter. Wat een energie tonen onze inwoners, oordeelde initiatiefnemer Eline de Koning (raadslid PvdA). Wat een durf van de gemeente om zich zo kwetsbaar op te stellen, meende een van de drie 'meedenkers', die rondslopen langs de tafels waar de casussen besproken werden. En die bij het trekken van conclusies wel wat helderder hadden mogen zijn. Hier bleef het wat ons betreft toch weer aan de ab-

stracte kant. Goede bedoelingen en voornemens, ze verdwijnen vaak weer als sneeuw voor de zon. Want de vraag is natuurlijk, gaat er echt wat veranderen en hoe? De bloemen die er nu aan het eind van de bijeenkomst al massaal werden uitgedeeld – en het is iedereen van harte gegund – komen misschien toch nog wat te vroeg.

RUIMTE PAKKEN: KRUITER CORRIGEERT MOLENAAR

We noemen een voorbeeld. Uit de discussies kwam onder meer de aanbeveling dat ambtenaren in staat moeten zijn om moedig en daadkrachtig op te treden. Dit

ook in het kader van het gewenste 'maatwerk' – een van de toverwoorden waar we mee om de oren worden geslagen. De ambtenaren moeten ruimte krijgen, daar was iedereen het mee eens. Raadslid Femke Molenaar van GroenLinks benutte de gelegenheid voor een interruptie. De ambtenaren moeten dan zelf ook die 'ruimte pakken', zo betoogde zij.

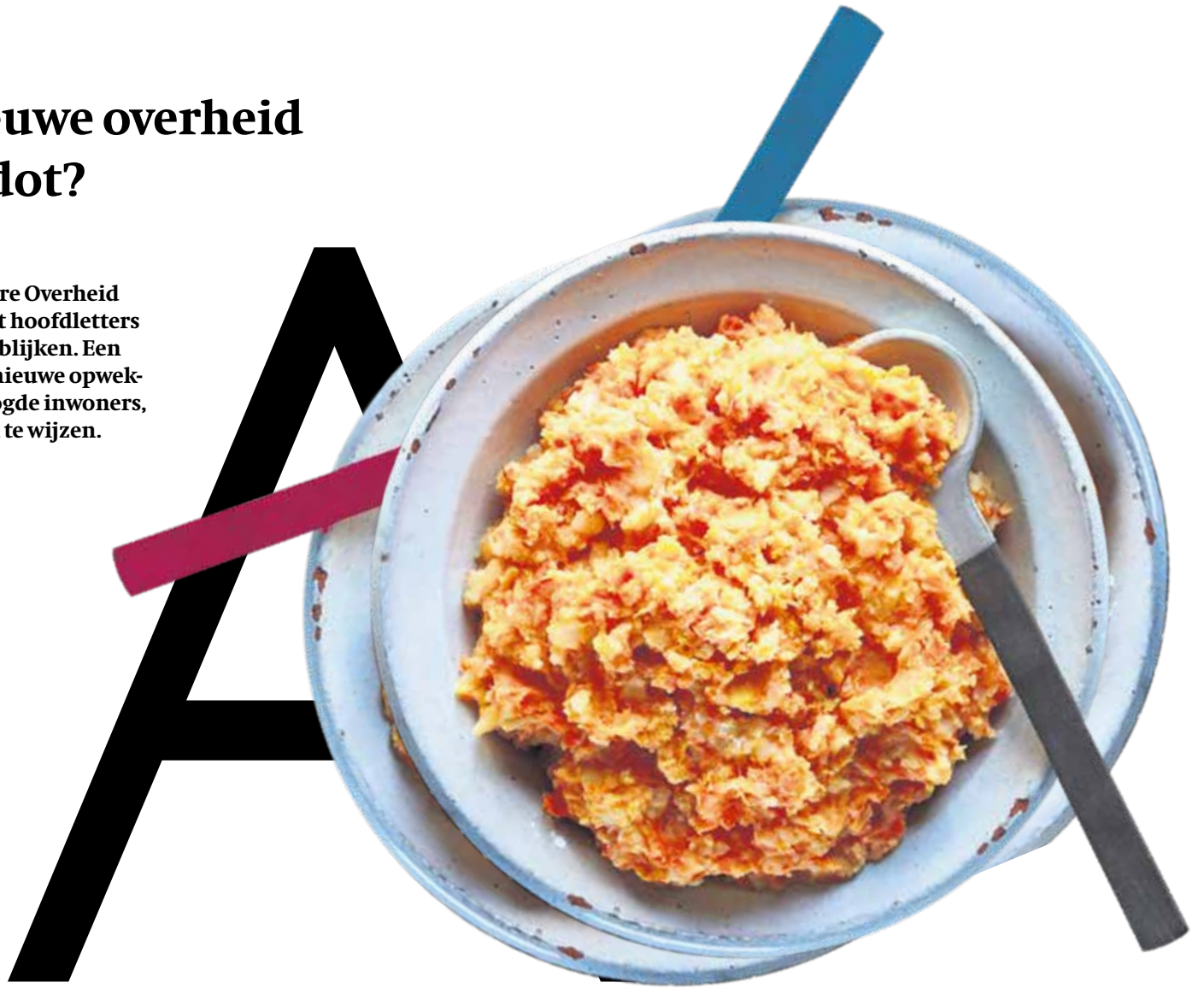
En toen greep Albert Jan Kruiter de microfoon. Kruiter is in de wereld van de modernisering van de overheid een bekende figuur. Optredend als 'meedenker' op dit symposium vond hij dat pakken van ruimte een loze en gemakkelijke kreet. Er moeten juist voorzieningen binnen het systeem aanwezig zijn, organisatorisch, financieel en soms ook juridisch, voor ambtenaren om echt zelf iets te kunnen doen. En er zijn andere ambtenaren, of bestuurders, die dat nog wel eens tegen willen houden. Als die voorzieningen er nog niet zijn, dan moeten ze gecreëerd worden. En de gemeenteraad kan daar, bijvoorbeeld via het regelen van budget of opdrachten aan wethouders en

ambtenaren zelf voor zorgen. Zo sprak Kruiter. Daar kon Molenaar het even mee doen. Het is dus net wat ingewikkelder dan een luchtig 'ruimte pakken'.

WAAROM PAKT FEMKE MOLENAAR ZELF NIET WAT MEER RUIMTE? LUISTEREN NAAR DE BEWONERS

Tijdens het lopend buffet kwam dit nog even ter sprake. Iemand suggereerde dat Molenaar zelf als raadslid bijvoorbeeld ook wel wat ruimte had kunnen pakken bij de recente besluitvorming over De Hem en de Hounspolder, om maar een dwarsstraat te noemen. De bewoners in dit gebied opteren allemaal voor vrijhouden van het gebied in het belang van de weidevogels, ruimte en rust. 'Luisteren naar de bewoners' staat als motto boven het streven naar De Andere Overheid. En oplossingen creëren. Dat geldt voor ambtenaren, maar ook voor raadsleden.

Duidelijker, begrijpelijker, maatwerk, minder angst, bevoegdheden lager in de organisatie, het kwam allemaal voorbij.

LEES OP LIWWADDERS OVER SÚDWEST-FRYSLÂN

- IT IS NET POERBÊST YN SÚDWEST
- SÚDWEST: BEDREIGING, LICHAAMELIJK GEWELD, INTIMIDATIE EN GEDWONGEN ONTSLAGEN
- ZWEMMEN IN SÚDWEST-FRYSLÂN, OF: HET DUO WIELINGA LUTGENDORFF EN DE ROLPEAL

stampot

Het succes wordt weer vroeg gevierd

Bij bijeenkomsten als deze doeel je weleens wat weg. En – ook naar aanleiding van het zwerverstoneelstukje van de voorzitter – schoot zomaar ineens Samuel Beckett door de gedachten. Het roemruchte absurdistische toneelstuk Wachten op Godot, twee zwervers op het toneel die bizarre gesprekken voeren. De komst van Godot blijft uit. Is de Andere Overheid niet gewoon deze Godot?

STRUCTURELE FACTOREN ONDERBELICHT

Immers, het is niet de eerste keer dat de gemeente aan de slag wil met de Andere Overheid. Het thema kent ups en downs. In diverse varianten keert het met regelmaat terug. En gebeurt er effectief wel wat? Reorganisaties van het ambtelijk apparaat passeren bij herhaling de revue. Het speelt zich achter de schermen af. De burger kijkt verbaasd toe. Of het allemaal wat helpt, het onttrekt zich aan het zicht.

Deze meer structurele factoren zullen in de nu herlevende discussie over de Andere Overheid veel meer aandacht moeten krijgen. Er zullen ook forse krachten zijn die dat willen voorkomen. Het overwinnen van die weerstand los je niet op met maar weer eens een vrolijk en inspirerend symposium. Hoe nuttig die op zichzelf ook zijn.

HET RAPPORT VAN DE REKENKAMER IN 2019. DE MISLUKKING VAN BIG SOCIETY

Aanleiding voor de lopende discussie is een rapport van de Rekenkamer uit 2019, Andere Overheid, waarin de resultaten van enkele bescheiden vernieuwende experimenten, met name in de wijken, onderzocht zijn. Met als grootste aandachtstrekker 'Big Society' in de Wielenpölle/Schepenbuurt. Een uiteindelijk grandioos geflopt project, dat mede leidde tot een staat van oorlog tussen (organisaties in) deze wijken en het gemeentebestuur. Met een langdurig zwijgen

van de kant van wethouders en raad over wat er nu eigenlijk aan de hand was. Gebrek aan transparantie waar de raad een bijdrage aan leverde. Hier speelde een rol dat het experiment in een nog pril stadium al bestempeld werd als een groot succes. Te vroeg gejuicht. Het is altijd moeilijk om daarover rekenschap af te leggen. Een prestigieus congres in de Koepelkerk met de Engelse filosoof Blond, de directeur van de VNG, mevrouw Kriens, en ook bijvoorbeeld de ex-wethouder Van der Molen (CDA) en een coryfee als Marco Florijn (PvdA), stelde de zaken veel te rooskleurig voor.

Het rapport van de Rekenkamer was een kritisch rapport. Kritisch over het beleid en de uitvoering. En ook kritisch over het gebrek aan oplettendheid (de controlerende taak) van de gemeenteraad bij het volgen van deze experimenten. Evaluaties waren krakkemikkig of ontbraken zelfs. De raad liet het gaan.

Met de bevindingen van de Rekenkamer moest wel iets worden gedaan, oordeelde de raad. Maar daar was ondersteuning en menskracht voor nodig. Pas begin dit jaar is begonnen met een hernieuwde aanpak van het urgente thema via – in eerste instantie – versterking van de menskracht van de griffie. De recent weer opgelaaide discussie over de kloof tussen overheid en burgers – naar aanleiding van de kinderopvangtoeslagaffaire en het manifest van Pieter Omtzigt – hebben aan de hervatting van de discussie duidelijk een bijdrage geleverd. Er is allerlei materiaal verzameld via een enquête onder raadsleden en een bewoners-enquête. Een belangwekkend hoeveelheid gegevens. Wat daarmee te doen?

Op het symposium bleek dat er bij bewoners met plannen, ideeën of problemen behoefte bestaat aan ambtenaren die in staat zijn echt wat te doen. Bij verder praten daarover blijkt dat het een braakliggend gebied is waar vervolgens – als 'oplossing' – allerlei functionarissen voor worden be-

dacht. Zoals verbindingsofficier, ambtelijke bemoeial, accountmanager en wat niet al. Ze moeten zeker niet bang van aard zijn, wat onder ambtenaren nog wel eens speelt (angst voor consequenties). De dagvoorzitter zei het zelf.

MANNETJESPUTTERS EN WIJKMANAGERS

Mooi die ambtelijke mannetjesputters, maar het is allerm minst de eerste keer dat deze oplossing wordt gepresenteerd. In het wijkenbeleid, zoals dat jaren geleden werd ontworpen, verschenen wijkmanagers, die – we horen het ex-raadslid Klaas Zwart van de PvdA nog bezweren – over 'doorzettingskracht' moesten beschikken. De wijkmanagers bestaan nog steeds, maar afgaand op geluiden op het symposium functioneren ze nog allerm minst zoals bedoeld. Hetzelfde geldt voor de wijkpanels. Dezelfde Klaas Zwart betoogde toen al dat de tijd van de wijkpanels voorbij was. Er moesten meer democratische organen komen die krachtiger zaken konden aanpakken. Er werd een desbetreffende motie aangenomen. Ook raadslid Jan Atze Nicolai van GroenLinks pleitte bevlogen voor een democratischer opzet in de wijken. De

Bij bijeenkomsten als deze doeel je weleens wat weg

ZOALS IN DE NOTITIE PLECHTIG STAAT OMSCHREVEN: '... BEWEGEN DE ACTIES ZICH TOT NU TOE NIET TE VEEL OP HET TERREIN VAN DE VERBETERING VAN OPERATIONELE DIENSTVERLENING AAN DE BURGERS EN NOG ONVOLDOENDE OP HET GEBIED VAN ONTWIKKELING VAN ANDERE OVERHEID VANUIT EEN MEER PRINCIPIEEL OOGPUNT WAARBIJ ROL EN TAAK VAN DE GEMEENTERAAD ZELF CENTRAAL STAAT.'

GAAT U ER MAAR AAN STAAN.

uitvoering van de aangenomen moties is vervolgens – ook door ambtelijke sabotage, zo luidt het verhaal – volledig verzand.

De gemeenteraad kan, als ze verder gaat met de voornemens voor een Andere Overheid, heel goed in het verleden voorbeelden vinden hoe het beleid – de fraai geformuleerde goede bedoelingen – in de praktijk al snel in de versukkeling raakt. En de oorzaken daarvoor zijn aanwijsbaar. Maar in Leeuwarden is zwijgen daarover tot kunst verheven.

ROL EN TAAK VAN DE GEMEENTERAAD

De meer structurele factoren kwamen althans op dit symposium weinig aan de orde. De

gemeenteraad voelt zelf ook nattigheid. Dat mogen we afleiden uit een notitie (6 oktober 2021) gericht aan raadsleden en assistenten met als onderwerp 'Andere Overheid een moment van bezinning'. De notitie is van de hand van griffier Frans van der Heide en regisseur Andere Overheid Hilde van der Iest. In een bijeenkomst van het presidium (vergadert helaas in beslotenheid, red.) op 1 september is gesproken over de lopende verkenningsfase. 'Aan de orde was de vraag of de verkenningsfase misschien te breed is ingestoken'. Het rapport van de Rekenkamer zou meer een oproep zijn geweest om te komen tot modernisering van de relatie tussen de gemeente, haar dorpen, wijken en inwoners.

Kunstacademie Vredeman de Vries

Tekst en foto André Keikes

Een kunstacademie is, net als veel andere creatieve opleidingen, niet alleen een plek om kennis en kunde op te doen, maar ook een mogelijkheid om met anderen te reflecteren op je ideeën, opvattingen en werkwijze.

Het is dus niet eens zo belangrijk of er dure apparatuur staat, wat telt zijn de inspirerende en enthousiasmerende docenten. De dertig jaar geleden opgeheven Leeuwarder kunstacademie Vredeman de Vries deed in de ook dertig jaren van haar bestaan wat dat betreft niet onder voor grote academies elders in het land. Bij slappe koffie en gevulde koeken gebeurde er veel moois. De tentoonstelling met werk van oud-docenten die tot half december te zien is in kunstuimte De Kweekschool aan het Schavernek, geeft een mooie indruk.

Je kunt als beeldend kunstenaar soms wel uit de voeten met je eigen gedrevenheid – Friesland is op veel terreinen een land van autodidacten –, maar ieder zo op zichzelf achter zijn of haar eigen graspol, zoals de roemruchte journalist Martin van Amerongen dat eens noemde, heeft ook nadelen. Kennis en vak-kundigheid, stevige discussies, bemoediging en suggesties voor een ander perspectief heeft een talentvol aankomend kunstenaar ook nodig. Dat resulteerde in 1946 in de Friese Kunstnijverheidsschool, een tamelijk pretentieloos etiket waarmee echter ook de Amsterdamse Rietveld Academie ooit begon. Eerst bedoeld voor amateurs, maar vanaf eind jaren vijftig met meer ambitie.

In 1962 kwam het officiële Koninklijk Besluit dat de Leeuwarder instelling tot een erkende kunstacademie maakte, vanaf dat moment getooid met de naam Vredeman de Vries. Daarmee ook gerechtigd officiële diploma's uit te geven op de gebieden publiciteitsvormgeving en monumentaal en voor korte tijd modeteken en -ontwerpen. Directeur Paul Panhuysen had grote plannen, die meteen rumoer en de eerste conflicten opleverden, waarmee de academie haar hele bestaan te maken bleef houden.

De kleine avondacademie had meer tegen-slagen te overwinnen, van opmerkelijk veel gedoe met huisvesting (Gedempte Keizersgracht, Tweebaksmarkt, Tuinen,

laat weer even van zich horen

Galerie De Kweekschool

Vakinhoudelijk gebeurde er wat

Menno van Coehoornstraat, Droevendal, Margaretha de Heerstraat, Voorstreek, Oostersingel) tot fricties met en over docenten, die bovendien soms even snel weer vertrokken als ze gekomen waren. Op 17 februari 1989 gooiden de twee noordelijke commissarissen van de koningin, Hans Wiegel en Henk Vonhoff, VVD'ers onder mekaar, het op een een akkoordje, dat later statig Herenakkoord is gaan heten. Het beroofde Leeuwarden van Frysk Orkest, conservatorium en kunstacademie Vredeman de Vries in ruil voor de lerarenopleiding Ubbo Emmius en het Van Hall Instituut.

Later vulden de Academie voor Popcultuur, de NHL-Stenden-opleiding docent beeldende kunst en vormgeving en Doet Boersma's, in de eerste plaats voor amateurs bedoelde, Kunstacademie Friesland, het gat. Maar die smaken allemaal toch net even anders.

Vredeman de Vries was een kunstenaars-academie, zoals je ook wel spreekt van een _writer's writer_. Hier hielpen beeldend kunstenaars als docent of gastdocent nieuwe lichtingen jonge studenten verder. Niets meer en niets minder. Geen vaste banen, dikke salarissen, maar wel veel aandacht en betrokkenheid. Dat kon ook moeilijk anders, want de financiering en belangstelling van de wereld buiten de deur de jaren heen marginale avondacademie bleven tot het laatst complex. Studenten herinneren zich maar weinig goed te gebruiken apparatuur. Er waren wat grafische persen, enkele kleine apparaten voor hout- en metaalbewerking en een kopieerapparaat. Armoedig was het. De linoleum vloerbedekking bolde en kraakte op indrukwekkende wijze en de buitengevel van het gebouw aan de Oostersingel, waarin nu Tryater zit, had een ingrijpende opknabbeurt hard nodig. Maar vakinhoudelijk gebeurde er wat.

Kunstrecensent Sikke Doele van de Leeuwarder Courant raakte nogal eens enthousiast van de eindexamenresultaten van de Leeuwarder studenten dan die

van Minerva in Groningen. De gekoesterde kleinschaligheid van Friesland legt het doorgaans echter af tegen het volume van elders. Zo ook in dit geval. Het Herenakkoord werd dus het slotakkoord voor de Leeuwarder kunstacademie, die vooral in de directeursperiode van Rulof Manuputty tot fraaie prestaties kwam, al erfde hij een complexe docentenstrijd uit de voorgaande periode en raakte hij spoedig verzeild in nieuwe twisten over zijn eigen functioneren. Het was onvermijdelijk dat de academie in 1992 de deuren moest sluiten.

Het vakinhoudelijke niveau was zonder twijfel de sterke kant aan Vredeman de Vries. Dat leert ook de korte terugblik met werk van oud-docenten, allen kunstenaars die elders van zich deden en doen spreken. Onder hen Bernice Lehman, Herman Noordermeer, hier vertegenwoordigd met drie litho's en een olieverfschilderij op paneel, waarin hij zoals vaker zelf figureert, en Henk Mual met een aantal mysterieuze gemengde technieken. Van Jan Kuipers zijn er twee veelkleurige acrylwerken op papier. In een vitrine staat keramisch werk van Hans Uittenbogaard, zoals vaak bij hem op de grens van gebruiksvoorwerp en autonoom object.

Passend bij hun tijd zijn de oudere werken van Deodatus, Meinte Walta en Jan Stroosma. Van de laatste zijn ook zelfbewuste studies aanwezig uit zijn tijd aan de Rijks-academie en een van diens reliëfs met relict van vogels. Op een video vertelt Stroosma over zijn uitgangspunten en het maakproces. Aan de andere kant van de expositieruimte is nog een video te zien, waarin oud-academiecteur Rudolf Manuputty vertelt over zijn persoonlijke invulling van het kunstenaarschap. Zijn deels bewerkte litho's, krachtige tekens, en het grote schilderij helemaal achterin de ruimte laten er geen misverstand over bestaan dat hier in Leeuwarden destijds de nieuwe tijd werd verstaan.

GALERIE DE KWEKSCHOOL,
GROOT SCHAVERNEK 9F. TOT EN MET 18 DECEMBER.
VRIJDAG EN ZATERDAG 13-17 UUR EN OP AFSpraak.

BOUWMEDEWERKER?

Wij zijn altijd op zoek naar vakkrachten:

- bouwmedewerkers en ZZP'ers
- technische medewerkers
- leerling bouwers
- timmerlieden
- metselaars
- schilders

Kijk op de website voor overige vacatures

www.recrutitus.nl

• wekelijkse betaling
• veel werk in de regio
• korte lijnen & persoonlijk

recruit
Bouw & meer **us**

Kelvinstraat 17-1,
8912 AN Leeuwarden
T:058 2030888 M:06 20073713
info@recruititus.nl

Rob van Beuningen-Van Helsdingen

1940-2021

Bij het herdenken van Rob van Beuningen-Van Helsdingen, die jongstleden september overleed, herinnerden wij ons een talentvolle fotograaf, kunsthandelaar, caféhouder (De Blauwe Druif), verzamelaar (kandelaars, fotografie-attributen), wandelaar en fietser. Maar wat tijdens de herdenkingsbijeenkomst in zijn café in het Auckemastraatje enigszins onderbelicht bleef, was Rob als lid van de redactie van het spraakmakende cultuurblad LUIK, de Tabasco onder de bladen!

Wat was LUIK ook alweer? LUIK (Leeuwarder Uitkrant: de luiken open!) was spraakmakend, niet alleen om de artikelen die hierin verschenen, maar ook door de grote variëteit van bijzondere medewerkers. We noemen Ria Kraa (nu hoofdredacteur van het Friesch Dagblad), Marten Bosma (topambtenaar bij de gemeente Leeuwarden; 'Ach, dat krantje Liwwadders nemen we bij ons niet serieus'), Edvard Mlinar (grafisch ontwerper; hij won een Japanse prijs met het ontwerp van het logo van LUIK), Libbe Hoekstra (bioscoopmedewerker; nu werkzaam bij het MCL), Theo van Gogh (cineast; over collega Frouke Fokkema schreef hij: 'Men schraapt niet in een Fokkema'), Chris van de Riet (pr-medewerker De Harmonie), Jan de Boer (voormalig directeur van de sociale dienst van Leeuwarden; LUIK: wat is een blad zonder Jan de Boer?), Menno Semplonius (voorlichter van de gemeente Leeuwarderadeel) en vele anderen. Een keurkorps, waaronder dus Rob van Beuningen, die garant stond voor humoristische bijdragen, fotografie en cartoons.

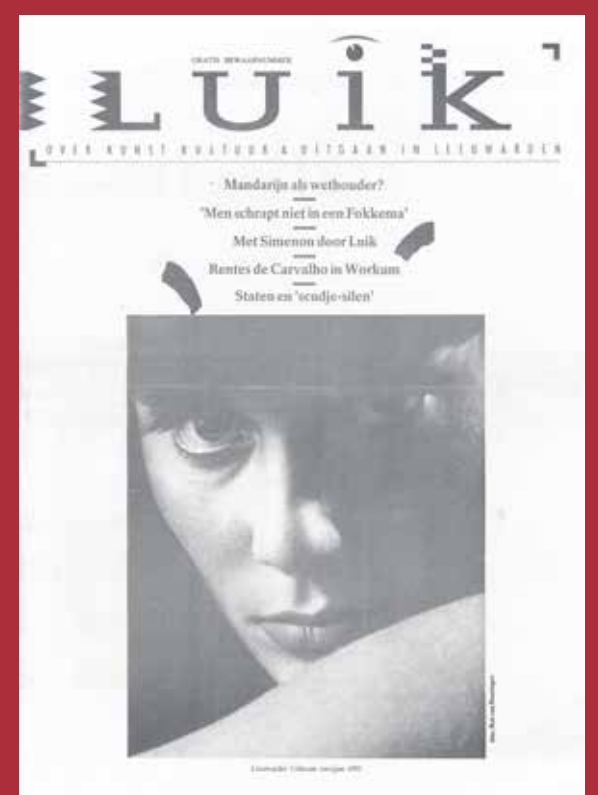
Wat stond er in LUIK zoal? In nummer drie van LUIK (voorjaar 1991) maakte Ria Kraa een verslag van een bijeenkomst in de Amsterdamse Balie, waar hoofdredacteur David Dickson van de New Scientist sprak over het verval van de geest. Van de kersverse cultuurwet-

houder drs E. Janssen (PvdA) werd gevraagd om a.u.b. niet weer met een nieuw rapport te komen. De redactie vond dat goed cultuurbeleid zich laat uittekenen op de achterkant van een doos Corona van Compagnen (voor de jonge lezers: doos sigaren). Ben Scheper en Aldert Toornstra van Hothouse Redbad zeggen in de krant: 'Bij het Middelsee Jazztreffen zijn wij niet meer betrokken. We hebben er veel know-how in gestopt, maar de suggesties van onze werkgroep zijn vrijwel niet gehonoreerd. Dat is spijtig. De VPRO en de Harmonie maken de dienst uit. In sommige gevallen beslist Hilversum wat er in Leeuwarden op het podium staat.' Jan de Boer: 'Die anekdotische beeldjes hangen mij soms de strot uit. Afgezien nog van de kwaliteit. De verbeelding zou aan de macht moeten zijn. Kunstenaars moet je vroegtijdig betrekken bij bestemmingsplannen.' Nogmaals ster- verslaggeefster Ria Kraa die regisseur Marianna Dikker interviewt en haar laat zeggen: 'Vrouwen zijn slangen'. Chris van de Riet: 'Sinds het vertrek van cultureel ambtenaar Heert Burgers uit Leeuwarden, al bijna twintig jaar geleden, wordt het cultuurbeleid van de gemeente geplaagd door blunders, flaters en gemiste kansen. Een reeks die lachwekkend zou zijn als hij niet zo tragisch was.' Enzovoort. Over het artikel over Jan Mulder, directeur van het Prinsesshof (De dood in de pot) wordt dertig jaar na dato nog gesproken.

Kritiek op LUIK is er ook, van Richard de Vries: 'Ik vrees voor het voortbestaan van LUIK. Een blad die de cultuur van de daken schreeuwt zorgt ervoor dat de pannen ervan afvliegen én het broodje cultuur is week en geen verbale storm zal het provincialisme 1-2-3 uit Leeuwarden bannen. Wie alleen maar om zich heen raast, hoort spoedig alleen maar stilte om zich heen, hoe graag bepaalde lieden het anders willen zien. Kijken en becomingariëren en lekker blijven zitten tot er weer een brand woeit. Wellicht steekt de redactie van LUIK de hand in eigen boezem. Laat het hart overstromen van ludieke ideeën en gaat de boer op, om al die gevestigde instellingen in Leeuwarden van zijn muffig stof te ontdoen.'

De Vries had het goed gezien: LUIK nummer 3 was de laatste. Tegen de ingezonden stukschrijvers kon LUIK niet op. Dat waren niet de minsten. Van Peter den Oudsten en Tjeerd Herrema, gemeenteraadsleden voor de PvdA in Leeuwarden, mocht LUIK kritiek hebben, maar kijk ook eens naar de positieve kanten schreven ze. 'Er zijn plannen voor de uitbouw van de theeschenkerij in de Prinsentuin en Zalen Schaaf wordt meer geschikt gemaakt voor muzikale producties. Nee, wie zegt dat het in Leeuwarden kommer en kwel is met de cultuur heeft zijn ogen niet open.'

DE AMSTERDAMSE LEEUWARDER ROB VAN BEUNINGEN HEEFT EEN MOOI CREATIEF SPOOR ACHTERGELATEN

Advertorial • Foto: Simon van der Woude

Martha Rauwerda: Ik word hier

‘Ik ga hier zelf met mijn twee meiden wonen.’ Martha Rauwerda is de ondernemer van Het Andere Wonen in Leeuwarden. Aan het Noordvliet opent ze deze maand 23 appartementen voor mensen met en zonder hulp. ‘Het zijn kleine, appartementen voor mensen met een zorgvraag. Ik word hier blij van.’

Haar professie van verpleegkundige komt haar als nieuwbakken ondernemer goed van pas. ‘Je kunt wel blijven moppen op de zorg, maar ik ben meer van: handen uit de mouwen en zoek naar oplossingen.’ Het Andere Wonen, een franchise-organisatie met diverse woonvormen op diverse locaties in ons land, kwam op haar pad toen Rauwerda de oprichter van de organisatie bij toeval ontmoette. ‘Dat was op de camping aan het Burgumermmeer, waar ik aan de praat raakte met Arno van den Berg,

de bestuurder van Het Andere Wonen. We zaten op een lijn waar het gaat om de doelgroep die de regie van hun leven uit handen is genomen. Bij Het Andere Wonen staat die regie, het zelf bepalen wat men wil, voorop. Het is een moderne woonvorm zonder betutteling.’

Na de ontmoeting aan de boorden van het Burgummermeer vroeg Martha Rauwerda zich af of zo’n woonvorm ook in Friesland kon gedijen. Diverse locaties werden onderzocht en het Noordvliet kwam uit de bus al ideale plek voor Het Andere Wonen.

De voormalige kantoorpanden van de GGZ (voorheen sociale dienst) zijn nu voor een groot deel omgetoverd tot aantrekkelijke woonlocaties. ‘Het voordeel van deze locatie is de afstand tot de binnenstad en andere winkelveorzieningen.

Onze toekomstige bewoners vinden het prettig om op loopafstand van de belangrijkste voorzieningen te wonen. Het Noordvliet zit tegen de binnenstad aan en het winkelplein Cambuurplein ligt onder handbereik.’ Het zijn allemaal overwegingen die een rol spelen

TRAFFIC, SPOOKY TOOTH, MOBY GRAPE,

‘De bandleden van Pugh’s Place wilden wat anders. Ze wilden geen doorsneemuze maken. Ze werden geïnspireerd door muziek van Yes, Spooky Tooth, Moby Grape en Traffic. Stevige bands met muzikaal karakter.’ Na vijftig jaar staan ze weer op het podium en is er een boek. Schrijver Harry Vellenga portretteerde de band uit zijn tienerjaren.

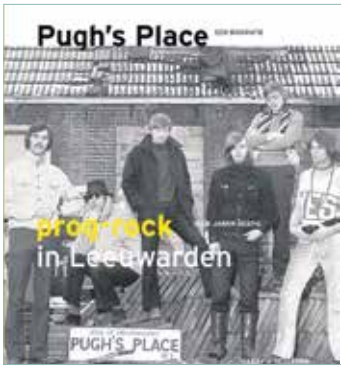
Leeuwarden kende in mijn jeugdjaren wel zestig muziekbands. De muziek die ze speelden leek erg op elkaar. Ze waren geïnspireerd door wat elders gangbaar was. Pugh’s Place, aanvankelijk eind 1964 begonnen onder de naam Example, was anders. Ze wilden een voorbeeld zijn. Hun stijl was wat ingewikkelder.’

De Leeuwarder band die in 1967 van naam veranderde in Pugh’s Place (Pjoes Plees, aldus een Engelse bobby) bestond uit Nanne Kalma, Jan Ottevanger, Hans Kerkhoven, Jan van der Heide en George Snijder (en korte tijd met Henk Kooistra). Het waren serieuze jongens van de Rijks-hbs, christelijke-hbs en de christelijke ulo.

De muziek voor die tijd van Pugh’s Place kwam van Cliff Richard, Elvis Presley, Ricky Nelson, Paul Anka en The Blue Diamonds. Dat waren de dominante muzikanten met prettig in het gehoor liggende rock-and-rollriedels. Uitdagend dansbaar, maar zeker niet experimenteel. Er werd geluisterd naar Radio Luxemburg, Radio London en Radio Caroline. Radio Veronica (1959) was nog weinig revolutionair. Dat veranderde allemaal in het begin van de jaren zestig met de komst van The Beatles, die een kleine muziekrevolte inleidden. Uit het boek: ‘Nanne hoorde daar (radioprogramma Tijd voor Teenagers van Herman Stok) voor het eerst I Want to Hold Your Hand. Nanne vroeg: ‘Wat is dit?’ En zijn vriend antwoordde: ‘Dit

binne The Beatles.’ ‘Ik wist niet wat ik hoorde.’ Het was de eerste keer dat hij van The Beatles en hun muziek hoorde. Het moment zou hem altijd bijblijven. Het was de eerste nummer-1 hit van The Beatles in Nederland en het nummer stond de hele maand februari 1964 op die positie. Nanne was verkocht. Hij ging onmiddellijk naar muziekhandel Poort en bij Radio Vaartjes zag hij het plaatje in de etalage liggen: groen-zwart-roodachtig in zijn herinnering. Het was de eerste keer dat hij The Beatles op een foto zag. ‘Zoiets had ik nog nooit gezien. Ze leken van een andere planeet te komen.’ In de zomer van 1964 was de Beatlesfilm A Hard Day’s Night een regelrechte sensatie.

Vellenga beschrijft de Friese hoofdstad als een brave plek waar slechts af en toe met de gummiknuppel werd gezwaaid. Dat gebeurde in meer of mindere mate tijdens Kneppelfreed (Friese taalstrijd), de film Rock Arond

GEHEEL ANDERE ORDE DAN PUGH’S PLACE, ALDUS HARRY VELLENGA, DIE DE SFEER VAN DE JAREN ZESTIG MOOI OPTEKENT. HET EERSTE OPTREDEN IN HOTEL DE KLANDERIJ WAS OVERIGENS GEEN SUCCES. NADAT DE TOEN 19-JARIGE BOB DE JONG ZICH MET DE TECHNIEK EN HET MANAGEMENT GING BEMOEIEN, VERLIEP HET TWEEDE OPTREDEN IN DE KURIOSKERK EEN STUK BETER. PLATENBAAS WOBBE VAN SEIJEN WAS NAUW BETROKKEN BIJ DE BAND. ‘ZE KREGEN VIA MIJN WINKEL MUZIKALE OPVOEDING’, NOTEERT VELLENGA.

the Clock (bij de bioscoop op de Wirdumerdijk) en tijdens de brommermanifestaties (buikschuivers) van of tussen de Dingly Boys en de Zwarte Panters. Mannen zoals Piet van der Wal (technicus bij Pugh’s Place), Sjoerd Cuperus (manager van Pugh’s Place) en Jan ten Brug brachten nog wat leven in de

brouwerij. Journalist Sikke Doele jutte het beschaafde vertier wat op in de, volgens Vellenga, gezagsgetrouwe kolommen van de Leeuwarder Courant.

Ondanks al die creatieve krachten, een naam uit Londen (met daarnaast een link met de Puchbrommers waarop de leden van

**Jan
Atze
Nicolai**

Zondebokken in ziekenhuizen

De heer Van der Staaij van de Staatkundig Gereformeerde Partij was een van de eerste politici die het zei: 'We mogen geen zondebokken maken van de ongevaccineerden.'

Het overgrote deel van de politiek en de vooraanstaande media is in de war. Ze zien alleen nog maar corona en vaccins. Vreemd. Het is niet zo dat de weerstand tegen corona de enige weerstand op deze wereld is. En het is ook niet zo dat onze gezondheid louter bepaald wordt door het wel of niet gevaccineerd zijn tegen covid19.

En -vooropgesteld- in een ziekenhuis worden zieke mensen verzorgd! Een beetje nuchter blijven denken over deze welomschreven taak is hier op zijn plaats.

Wanneer je in Nederland omvalt en op straat blijft liggen, word je keurig opgehaald door een ambulance. Professor, zwerver, gevaccineerd of bejaard (of alle vier): het maakt niet uit. Iedereen wordt naar de dichtstbijzijnde eerstehulp post gebracht. Je wordt behandeld en als het nodig is, kun je daarna in het ziekenhuis blijven.

Verpleegkundigen en artsen gaan daarover. Zij trekken zich gelukkig niets aan van wat het kost, en of je gevaccineerd bent of niet. Zij besluiten over én zorgen voor de meest adequate behandeling, zonder aanzien des persoons.

Wanneer er in een noodsituatie twee mensen op hetzelfde moment voor precies dezelfde operatiekamer én precies hetzelfde bed in aanmerking komen, wordt een medische afweging gemaakt. De patiënt met de beste herstelkansen gaat voor. Dat was zo, en dat is gelukkig, ondanks de covidhysterie, nog steeds zo. Ik denk niet dat er veel mensen zijn die dit vreemd vinden. Het is een begrijpelijk verhaal.

Toch is er op dit moment een ziekelijke behoefte van de media én het kabinet om zich te bemoeien met deze gang van zaken. Beseft iedereen wat we daarmee op het spel zetten? Beseffen we wel dat we op deze manier het laatste bolwerk van gelijkheid aan de dijk zetten?

Er blijven genoeg vragen over voor de politiek. Hoe is mogelijk dat een rijk land met een goede medische zorg overstuurd en overbelast raakt, wanneer er door chronische wereldwijde pandemie pakweg per 5000 à 7000 inwoners één extra ziekenhuisbed nodig is? Hoe moet het dan bij een natuurramp, of wanneer er oorlog komt?

Reflectie over deze bizarre gegevens en feiten is de taak van de journalistiek en media, om massaal op te springen en te onderzoeken. In plaats van zich kapot te schamen voor dit falen probeert het kabinet de polarisatie tussen gevaccineerden en niet-gevaccineerden aan te jagen. Dit is alleen maar ter afleiding van het eigen onvermogen.

JAN ATZE NICOLAI • POLITIEK DENKER EN DICHTER
OUD-WETHOUDER VAN LEEUWARDEN

DONATEURS ZIJN BROODNODIG VOOR GOEDE JOURNALISTIEK

- WIJ BEDANKEN (NIEUWE) DONATEURS HARTELIJK VOOR HUN BIJDRAGE (VERMELD UW ADRES ALS U – NA CORONA – BELANGSTELLING HEEFT VOOR ONZE DONATEURSBIEJENKOMST)
- DOE MEE, DONEER! KIJK OP WWW.LIWWADDERS.NL

blij van

'Eigenlijk is wat we hier willen simpel. We vragen ons als team voortdurend af: hoe zou je het zelf willen als je oud bent? Die vraag staat centraal bij alle zaken die we oppakken. Als verpleegkundige moet je je ook altijd afvragen: wie zijn de mensen achter de diagnose? Wat is hun identiteit? Waar worden ze gelukkig van? Ik kan me goed voorstellen dat er ouderen zijn die helemaal geen polonaise aan hun lijf willen. Prima, die zijn hier van harte welkom en we houden rekening met wat ze willen.'

bij de bewoners van Het Andere Wonen. Een grote binnentuin maakt deel uit van het wooncomplex en een grote tuin achter de woonvorm.

De indeling van de appartementen zorgde voor een bijzondere puzzel. 'Dat je van een kantoorge-

bouw een woongebouw maakt is al bijzonder en als je dat doet in een gebouw van architect Abe Bonnema maakt het allemaal nog meer bijzonder.' Er moest rekening worden gehouden met bepaalde constructieve elementen. 'Als je zo'n gebouw opnieuw inricht, dan komt het

aan op creativiteit. Dat gaf hier en daar enkele hoofdbreken, maar we zijn er nu in geslaagd om sfeervolle appartementen aan te bieden.'

Martha Rauwerda: 'Mijn motto is: voeg geen dagen toe aan het leven, maar voeg leven toe aan de dagen. Heb ik niet zelf bedacht hoor, maar ik ben het er voor honderd procent mee eens. Kwaliteit moet je inhoud geven en dat doen we hier met een team verzorgend personeel en met facilitaire medewerkers. Vierentwintig uur per dag, zeven dagen in de week. Stagiairs van de middelbare beroepsopleiding Friese Poort gaan hier onder begeleiding van een docent aan het werk. Dat is een vorm van leren op locatie. Via het geven van workshops organiseren we een permanente educatie voor alle werkenden in dit huis. Zelf zie ik mij als meewerkend voorvrouw, aan de officiële titel DGA, directeur-grotaandeelhouder, moest ik wennen. Meewerkend voorvrouw klinkt toch net wat actiever.'

YES EN PUGH'S PLACE

de band zich verplaatsten), het epicentrum van de pop, optredens in Paradiso en Doornroosje en Boudewijn de Groot als pro-

ducer van de eerste singel en lp, verging het Pugh's Place net zoals die andere zestig Leeuwarder bandjes: tot een echte doorbraak

kwam het nimmer. Hoe dat kan? Vellenga: 'Een gebrek aan ambitie plus huwelijk, vrouwen en studie.' Altijd hetzelfde liedje.

Dax Gastrobar

Dax Gastrobar te Leeuwarden, staat garant voor gastvrijheid, een goede keuken, prettige bediening, ruime keus in eten en drinken, flexibiliteit, gezelligheid en altijd een goede prijs/kwaliteit verhouding.

- * Dagschotel €10,-
- * Drie gangen menu €27,50
- * Studentenkorting 10% over de gehele rekening

Grote Hoogstraat 32
8911 HB Leeuwarden

Tel. 06-44449349
gastrobardax@gmail.com

‘Aanpakken,

CARWASH FOKKINGA DE RUYTERWEG

Advertorial

Foto: Simon van der Woude

‘Dit is prachtig om bij zo’n klein bedrijf te werken.’ Bart van der Vorm is de nieuwe kracht bij Carwash Fokkinga aan de De Ruyterweg. Hij is inzetbaar voor alle voorkomende klussen. ‘Dit is een dienstverlenende functie en dat past prima bij mij. Aanpakken, daar hou ik van.’

Na enkele omzwervingen bij een pakketbezorgingsbedrijf, tuincentrum, bouwmaterialenhandel, Albert Heijn en Primera is Van der Vorm neergestreken bij het familiebedrijf van van Johan en Wyske Rodenhuis-Fokkinga. ‘Dit past mij prima. Je hebt direct contact met de klanten en kunt meteen inspelen op hun wensen. Dat wordt door de klanten ook gewaardeerd. We geven snel en vakkundig advies. Ik vind het geweldig dat ze mij deze kans geboden hebben.’

Bart van der Vorm komt oorspronkelijk uit Zaanstad maar groeide op bij Liauckemastate in Sexbierum, waar de familie naartoe verhuisde omdat vader ‘op een eiland (terp)’ wilde wonen. ‘Zo gaan die dingen’, aldus de Hurdegarypster, die een detailhandelsopleiding achter de rug heeft. ‘Het mooie van dit werk is het praatje met de klanten.’

‘Het wassen van de auto blijft een van onze speerpunten. Zeker in de winterperiode die nu voor de deur staat is dat van belang. Een goede wasbeurt beschermt de auto.’ Johan Rodenhuis hoeft weinig te vertellen over het onderhoud van auto’s. De man van Carwash Fokkinga bij het Cambuurstadion – de wasstraat loopt van De Ruyterweg tot aan het Cambuurplein – weet wat een auto nodig heeft.

Neem nou de voorwasrobot van Carwash Fokkinga. Dat apparaat is te vergelijken met schilderwerk

daar hou ik van’

Het mooie van dit werk is het praatje met de klanten

waarbij de voorbehandeling eigenlijk net zo belangrijk is als het afverven. Rodenhuis: ‘Dat is bij ons niet anders. Bij het voorwassen van de auto wordt het zand en andere ongerechtigheden verwijderd. Daarna kan het wassen beginnen. Na afloop is het resultaat keer op keer verbluffend.’

Een minstens zo belangrijk onderdeel bij Carwash Fokkinga is de benzinepomp. ‘De tientje-tankers zijn ons allemaal even lief. Bedienen, dat hebben we altijd gedaan en dat blijven we doen. Die moeite is ons niets te veel.

Bovendien houdt je op die manier contact met je klanten. Mankeert er iets aan de auto, dan geven we advies of, mocht dat mogelijk zijn, dan verhelpen we het euvel ter plekke.’ Rodenhuis en zijn medewerkers vinden goede serviceverlening belangrijk. ‘Dat roepen we niet van de daken, dat doen we gewoon. We zitten hier tenslotte ook in een gewone buurt.’

Rodenhuis drukt ten gunste van zijn klanten op allerlei manieren de kosten. Waar elders een bedrag van veertig euro wordt gevraagd voor de huur van een

kar voor een halve dag, rekent Carwash Fokkinga slechts vijftien euro. ‘Dat komt omdat we die aanhangers in eigen beheer hebben en het onderhoud zelf verzorgen. Dat is de eerste winst voor de klant. We hebben hier geen mannetje rondlopen die bij alle karren langs moet. Zelfs voor

een autoambulance, een platte kar, kan men bij ons terecht.’

‘We werken in de wasstraat met gerecycled water. De zeep die we gebruiken wordt afgebroken. We letten op het milieu, maar ik hoop dat de politiek niet doorslaat. Het is wel allemaal even genoeg zo.’

HET PERSOONLIJKE CONTACT WORDT DOOR RODENHUIS IN ERE GEHOUDEN. ‘WAAR VIND JE NOG EEN BENZINEPOMP WAAR JE WORDT BEDIEND? VOORAL DE OUDERE KLANTEN STELLEN DAT NOG ALTIJD ZEER OP PRIJS. POMPBEDIENING TIJDENS ONZE NORMALE OPENINGSTIJDEN: 08.00 TOT 18.00 UUR WAAR JE CONTANT OF MET PIN KUNT BETALEN.’

CONTAINER HUREN VOOR UW AFVAL?

WWW.LEEUWARDEN-RECYCLING.NL

STADSBLAD LIWWADDERS OOK VERKRIJGBAAR BIJ:

SINT ANNAPAROCHIE: ALBERT HEIJN EN KRINGLOOP
NOCHRIS * BERLIKUM: POIESZ * FRANEKER: POIESZ,
ALBERT HEIJN * HALLUM: SPAR * MENALDUM: ROB’S
TUINCENTRUM EN KRINGLOOP NOCHRIS * BURGUM:
PLUS MARKT, POIESZ, JUMBO EN BOEKHANDEL
VEENWOUDEN: PLUSMARKT * DE WESTEREEN: POIESZ

EDDY&HENNY:

FROEGER AAIDEN SE OVER DE BÚK EN SAGEN WEL WAT DER ÚTKWAM

EDDY 'Meensen wudde bang maakt.'

HENNY 'As je niese, dan stúve se al weg. Dat het so sien foordelen in de winkel.'

EDDY 'Der binne oek feuls te feul deskundigen. Hew je gien probleem, dan fine se wel wat.'

HENNY 'Nim nou die echo's bij vrouwen. Je wurre fan boven en onder onderzocht. Froeger aaiden se over de búk en sagen wel wat der útkwam.'

DOE MEE, DONEER!
WWW.LIWWADDERS.NL

Gemeentebelangen
Leeuwarden

**Wij horen graag
van u hoe we in
onze gemeente
moeten bouwen
en voor wie?**

GEMEENTEBELANGEN LEEUWARDEN
EMAIL PETBOS@LIVE.NL

HouthandelNoord

Dé specialist in geïmpregneerde houtproducten

Hellingstrjitte 2
9269 PV

Feanwâlden

E-mail: info@houthandelnoord.nl

GROOT ASSORTIMENT TUIN- EN BOUWHOUT UIT VOORRAAD LEVERBAAR

www.houthandelnoord.nl

- * DOUGLAS HOUT
- * STEIGERHOUT
- * TUINHOUT
- * SCHUTTINGEN

- * ZWART HOUT
- * VERANDA'S
- * GEVELBEKLEDING
- * BETONPOEREN

SPORTCENTRUM

URSUS

ACTIE!

**SPORT DE REST VAN HET
JAAR HELEMAAL GRATIS!**

Word nu lid, betaal geen inschrijfgeld
en sport de rest van het jaar gratis
op twee locaties. Wees er snel bij!*

Volg ons op instagram
en blijf op de hoogte van
leuke acties!

 [ursus_leeuwarden](https://www.instagram.com/ursus_leeuwarden)

*Vraag naar de voorwaarden

Bekijk de units op onze website en reserveer direct:

www.storagespot.nl

- ✓ Goedkope opslag
- ✓ Gratis leenaanhanger
- ✓ Overdekt laden/lossen
- ✓ Voor bedrijf & particulier
- ✓ 24/7 open voor klanten
- ✓ Flexibel te huur
- ✓ Camera beveiliging
- ✓ Schoon & droog
- ✓ Archief, inboedel, voorraad en goederen opslag

Poolsterweg 1C Leeuwarden | info@storagespot.nl | 06 4555 4888